

„Egyházunk tagjainak nagy része úgy egyháztág, hogy gyakorlatilag nem is él az egyházban. Nem vesz részt az egyházi életben, istentiszteletekre nem jár, jó esetben is csak passzív szemlélő.”
Négydimenziós misszió... ▶ 3. oldal

„Azt gondoltam, valaki a püspökeink közül búcsúztatja a költőt, vagy egy híres prédikátor, de mindenki tisztelte kérését: nekem kellett a gyászoló gyülekezetben kiállni és prédikálni!”
Weöres Sándor 100 ▶ 7. oldal

„Stratégiai szempontból fontosnak nevezte, hogy hittudományi egyetemünkön végérvényesen vezessék be a missziológia oktatását és a missziói gyakorlatot. Tananyagává válhatnának a világban és egyházunkban is jól működő gyülekezetalapítási és -megújulási modellek. A leépülő gyülekezeteket meg kellene próbálni újraéleszteni.”
Ülésezett a zsinat ▶ 13. oldal

Tanítólakásból vendégház ▶ 3. oldal
Gazdagság a szegénységben ▶ 5. oldal
Albrecht Dürer emlékezete ▶ 6. oldal
Észrevétlen hűség ▶ 6. oldal
Ez az a nap! ▶ 8–9. oldal
Missziói nap – visszatekintő ▶ 10–11. oldal

FOTO: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Inkább szeretni, mint csodálni

▶ A Szuha-patak völgyében fekvő Kurityán evangélikus temploma 1729-ben épült. Az ezerhétszáz fős, Borsod megyei település egyetlen templomát a reformátusok és a római katolikusok is látogatják, hiszen rendszeresen rendeznek benne ökumenikus istentiszteleteket. Gyakran szolgál helyi kulturális programok helyszínéül is – a helyiek véleménye szerint „a település központját alkotó, nagy szereppel felruházott épület”. Nem meglepő, hogy valamelyest a község minden lakója magáénak érzi, és mindenkinek szívügye az épsége és szépsége feletti örökös.

Az épület teljes körű állagmegóvása érdekében a Kurityánért Alapítvány 2009-ben pályázatot nyújtott be az Új Magyarország vidékfejlesztési program keretében, amellyel 2011-ben kilencmillió forintot sikerült nyerniük. Az összegből felújított templomot június 1-jén, a község és az egyházak közös ünnepén dr. Fabiny Tamás püspök szentelte újjá, így – Túróczy Zoltán püspök 1957-es szolgálata után ötvenhat évvel – ismét püspöki áldásban részesült az Isten háza.

A munkálatok során megújult a vakolás, a lábazat, a homlokzat, a tető, a fedélszerkezet, a nyílászárók, a bádogozás, a burkolat és a tető.

■ HHÁ

Így a Kurityánba látogatók számára nem lehet kérdés: útba ejtik-e a pálos romkolostor és a Pallavicini-kastély mellett az evangélikus templomot is.

A püspök igehirdetésében Zsolt 26,8 alapján arról szólt, hogy nem elég csodálni, szeretni is kell Isten házát. Nem elég csupán történelmi látványosságként tekinteni rá, mert akkor nem jön létre Isten és ember között a szeretetkapcsolat. A pár éve még az elmúlást hirdető romos templom most újra azt üzeni: nem szabad leírni ezt a régiót, Isten megújító szeretetének itt is van helye. A templom mindenkit hív a maga egyszerűségével. Bár elődeink nincsenek itt közöttünk, de mi itt vagyunk. Kérdés az, hogy jönnek-e utánunk utódaink. Imádkozunk-e ezért? – tette fel a kérdéseket Fabiny Tamás.

Az ünnepi közgyűlésen Balázs Tibor, az alig félszáz lelkes evangélikus szórványt gondozó sajkócai lelkész, illetve Varga Lajosné, a Kurityánért Alapítvány elnöke számolt be a munkálatokról. Véget ért a rendhagyó kulturális műsor következett az elnök asszony konferálásával.

A legfontosabb az, hogy Kurityánban is hangozzék az ige az ősi falak között minden odavágyó és odatévő számára, hogy a templomból kilépve Isten szeretetében megerősödjék folytathassa útját.

■ HHÁ

▶ Az úgynevezett Kongó Munkacsoport tartotta éves ülését május 24–26. között Piliscsabán. A bajor missziói intézet (Mission EineWelt) és a hamburgi központú Missziói és Ökumenikus Központ (Zentrum für Mission und Ökumene) által koordinált együttlétre nem véletlenül került sor Magyarországon. Két esztendeje ugyanis az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) is tagja lett a munkacsoportnak, hiszen évek óta magyarok is segítik a kezdetben száz, most már százötven kongói kisgyermek iskoláztatását. (A Mission EineWelt Afrika-referensével interjúnk az 5. oldalon.)

Összefogásban Kongóért

A hosszú hétvégét átfogó alkalmat a külmissziói egyesület szervezőitkára, Szirmai Zoltánné készítette elő nagy gondossággal. A programból nem hiányzott a budapesti városnézés sem. A Piliscsabán tartott konzultációnak ugyanis – túl az afrikai ügyek intézésén – célja volt az is, hogy a Hamburg környékéről és Bajorországból érkezett mintegy tizenöt résztvevő megismerje hazánkat: közvetlenül szerezhessen információt aktuális társadalmi-politikai helyzetünkről, illetveleg tájékozódhasson egyházunk missziói munkájáról.

Abban, hogy a német testvéreinkben élő, országunkkal kapcsolatos előítélet megváltozott, nem kis szerepet játszott dr. Szentpétery Péternek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem docensének átfogó előadása Magyarország múltjáról és jelenéről. Bakay Péternek, egyházunk cigány-missziói referensének jóvoltából német vendégeink árnyalt képet kaphattak a romák helyzetéről is. A Sárszentlőrincről vele együtt érkezett asszonyok pedig arról tettek bizonyosságot, hogy Krisztus mit végzett el az életükben. (Bizonyoságot is annak, hogy miként dönti le a Szentlélek

Úristen a magyarokkal szembeni előítélet falait, és hogyan szünteti meg az ősi ellenségeskedést beás és oláh cigányok között.)

Néhány nappal később, amikor a konzultáció résztvevői levelet írtak a kongói püspöknek és munkatársainak, a többi között így fogalmaztak: „...eljöttek hozzánk a romák is. Tudjátok, ők olyanok ott Magyarországon, mint nálatok a maszájak.”

Az idézett sorok arról árulkodnak, amit a munkacsoport tagjai elkötelezetten képviselnek. Hogy tudniillik mi, emberek összetartozunk. A föld közös otthonunk, s az „erősebb” testvérnek feladata felkarolni a gyengébbet.

■ BPM

1 lélek/kilométer

Püspöki szórványvizitáció
a Tokaj és Környeke Evangélikus Egyházközségben

▶ Bizony nem ritka, hogy a lelkészek – felekezettől függetlenül – a vasárnapot családjuk nélküli kénytelenek tölteni. Reggeltől estig. Olyannyira, hogy még ebédidőben sincs idejük hazakanyarodni. Asztalos Richárd beosztott lelkész a Tokaj és Környeke Evangélikus Egyházközséget gondozza immáron három éve. A tokaji bázison kívül hét kicsiny szórványgyülekezet evangélikusainak pásztora. Páratlan heteken öt, páros heteken pedig négy istentiszteletet tart a majd félmegegyényi területen, sőt alkalmanként a határon túli Nagytárkányba is átlátogat. Vasárnapként száz kilométert autózik, hogy összesen alig száz embernek prédikálhasson... Egy ilyen útra szegődött a fiatal lelkész mellé június 2-án az Északi Egyházkerület püspöke, dr. Fabiny Tamás.

Tokaj, Tállya, Hernádbüd, Abaújszántó (képünkön), Monok. A püspök nem csupán kísérőként, hanem aktív szolgálóként vállalkozott a gyülekezetlátogató körútra. Egykoron, siófoki szolgálata idején – hasonlóan fiatalon, hasonlóan sok szórványtelepüléssel megbízva – Fabiny Tamás maga is megtapasztalta a hosszú vasárnapok kihívásait.

Mert korántsem könnyű az ilyen körút, nem egyszerű mosolyogva és százszázalékosan koncentrálni végigcsinálni: Luther-kabát fel, liturgia, igehirdetés, beszélgetés a hívekkel – Luther-kabát le, utazás – Luther-kabát fel...

akár hatszor is egyetlen vasárnap. Ilyenkor talán azon gondolkodik el egy püspök, vajon saját vagy a szórványhelyzetben munkálkodó lelkész szolgálata fásasztóbb-e.

És van egy másik kérdés is, amelyre nem mindig könnyű a válasz: kell-e kilenc óra leforgása alatt száz kilométert utazni száz evangélikusért? A nehéz gazdasági helyzetben azt kellene mondanunk, hogy ez bizony ráfizetés. Viszont nekünk más szempontokat kell szem előtt tartanunk: a kilencvenkilencet otthagyo jó pásztor példáját (Mt 18).

Bár az öt istentisztelet változatos körülmények között

zajlott (a háromszáz férőhelyes templomtól a nyári konyháig), közös volt mindegyikben a kicsinység – és a többfelekezetiesség. Hol huszonöt, hol pedig tízen várták a szolgálattevőket. Éppen ezért a vasárnapi textus alapján (Róm 1,16–17) a püspök az együtt maradás és Pál apostol „nem szégyellem az evangéliumot” hitvallásának fontosságát helyezte a hívek szívére.

Ha szégyelljük Krisztus-követésünket, akkor minden más kegyes cselekedetünk hiábavaló. Isten a minden körülmények között élő reménységet várja követőitől. Ettől leszünk hű tanítványok. Ott élhetjük meg hitünket, ahova helyeztünk. Ott kell erősítenünk a hívő közösséget jelenlétünkkel és bizonyoságtételünkkel. És Krisztus nem fogja cserbenhagyni még az ötfős vasárnapi gyülekezetet sem.

Szentháromság ünnepe után az első vasárnapon Tokaj és környéke evangélikus gyülekezeteiben ez volt az örömhír. Legyen ez a növekedésben való reménység forrása a hívek és fiatal, közösségépítő lelkipásztorok számára egyaránt!

■ HHÁ

FOTO: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Oratio œcumenica

Kegyelmes Atyánk! Köszönjük neked, hogy igédben újra és újra szólsz hozzánk, és a benned való reményiségre hívsz minket.

Könyörgünk azokért, akik reménytelenül élnek. Segítsd őket, hogy felemelhesék tekintetüket rád, és meglássák benned az élet értelmét és teljességét.

Könyörgünk azokért, akik a nagy árvizekben elveszítették otthonukat, eddigi életük munkájának gyümölcsét. Segítsd őket erővel és kitartással az újjáépítésben, újrakezdésben. Adj melléjük segítő kezeket, a mások gondját felvállaló kisebb-nagyobb közösségeket. Tégy bennünket is nyitottá, hogy segítségükre legyünk a szenvedőknek, nélkülözőknek.

Könyörgünk azokért, akik nem benned keresik az élet reményiségét és teljességét. Vezesd őket az egyetlen szükséges felé, hogy minden másért csak ez után, ráadásaként adjanak hálát tenedek.

Könyörgünk azokért, akik benned bíznak, téled kaphatták meg az élet teljességének ajándékát. Tartsd meg őket, testvéreinket a veled való közösségben, és add meg nekik azt az elszántságot, hogy akaratodat és kegyelmedet mindjobban meg akarják ismerni.

Könyörgünk azokért, akiket fel akarsz használni egyházad építésére. Segíts megtalálni helyünket a gyülekezet közösségében. Add, hogy mindannyian felvállaljuk azt, amit tanítványaidra bízol feladatként. Segíts szólnunk, ha kell, hallgatnunk, ha kell, add, hogy egész életünk tanúságot tegyen a benned megtalált békeségről és teljességről.

Kegyelmes Atyánk! Mindenünket a te kezébe helyezzük, mert nálad mindenünk biztonságban van. Őrizd lépteinket ebben a világban, és tarts meg bennünket országod teljességre jutására Jézus Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Amikor a Bibliát fordítani kezdtük, abban is reménykedtünk, hogy majd kevesebbet írnak ezután, s többet olvassák és tudakozzák az Írást. Mert mi más célja lenne a többi írásnak, mint hogy a Szentírásához vezessen, és benne eligazítson, ahogy János mutatott Krisztusra: »Neki növekednie kell, nekem pedig kisebb lennem.« (Jn 3,30) Hogy ki-ki a tiszta forrásból igyekezzék inni, ahogy ezt minden jóra való egyház-anya biztosan meg is tette. Mert sem a zsinatok, sem az egyház-atyák, sem mi nem fogunk olyan jól írni, még a legvilágosabb és legteremkenyebb pillanatainkban sem, mint ahogy a Szentírás, vagyis Isten maga írt. Jóllehet üdvösségünkhöz szükségünk van a Szentlélekre, a hitre, az istenes beszédre és cselekedetekre is, ezek mellett azonban a profétákat és az apostolokat is a szószékre kell ültetnünk, hogy lábukhoz telepedve hallgassuk, mit mondanak, s nem nekünk kell beszélünk az ő fülükbe.»

▶ Luther Márton: Német előszó (Csepregi Zoltán fordítása)

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ZSID 3,1-8A

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!”

A reformatori teológia félreértett felismerésén alapul az a divatos szlogen, hogy „Isten úgy fogadja el az embert, ahogy van!” Pedig Luther azt vetette a korabeli hivatalos egyházi teológia szemébe, hogy nem számol Ádám bűnbeesésének az ember természetét megrontó következményével, amely miatt minden, e világra születő ember Isten számára elfogadhatatlan.

Az embernek Szentlélektől kell újjászületnie ahhoz, hogy Isten számára elfogadható legyen. Ennek feltétele pedig a megtérés: az Ádám-tól örökölt bűnös természet – Pál apostol szavával: az óember – elítélése és naponkénti megfojtása az egyszerű keresztség vizében. Luther erre gondol, amikor a 95 tétel bevezetőjében ezt írja: „Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjete meg!« – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra terés legyen (Mt 4,17).” (Zsigmond Árpád fordítása)

Ezzel szemben nem áll meg az az érv, hogy az evangéliumok tanúsága szerint Jézus Mátét (Lévi), Zákust vagy a samáriai asszonyt pillanatnyi bűnös állapotában fogadta el. Igaz, Jézus szóba állt velük, hiszen ő soha nem fordult el megvetéssel egyetlen bűnöstől sem. Akik viszont ennek nyomán hittek benne, és a követőivé lettek, azoknak gyökeresen megváltozott az élete. Máté otthagya a vámszedő pultot, Zákus felhagyott a csalással és rablással, és megtérítette mindazok kárát, akiket adószedés címén kifosztott. Az egyházüldöző Saul Pál apostolként lett Krisztus mártírja, és még folytathatnám a

sort. Isten számára elfogadhatatlan addigi életüket mindannyian elítélték, és nap mint nap arra törekedtek, hogy Isten akaratát cselekedve Istennek tetsző életet éljenek, azzal a reménységgel, hogy a végső napon Isten is megváltott gyermekeinek tekintie és elfogadja őket.

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!” – amikor a levél írója a 95. zsoltárt idézi, egyértelműen Jézusnak a bűnösöket Isten iránti hűségére és engedelmségre hívó szavára gondol. A farizeusok és a képmutató kegyesek azért nem voltak képesek meghallani ezt a szót, mert azt gondolták, nem nekik szól, hiszen ők már most is ilyenek: hűségesek Istenhez, és engedelmesen követik akaratát. Ez volt az oka a Jézus szavával szembeni ellenállásuknak, szívük megkeményítésének.

De Jézus bűnösöket hívó szava előtt azok a pogányok is megkeményítették szívüket, akik a pogányságot nem ismerték el bűnnek. Istenfélőnek tartották magukat, mert voltak isteneik, akiknek áldoztak. Hallani sem akartak arról, hogy ez bűn, mert Isten számára a pogányság elfogadhatatlan. Azon buktak el, hogy Isten nem tudták olyanok elfogadni, amilyenek Jézusban, az emberré lett Istenben kinyilatkoztatta magát.

Ám nincs új a nap alatt. Vannak olyanok, akik ma is úgy hallgatják Jézus hívó szavát, mint amely nem nekik szól, mert úgy vélik, ők már régen eleget tettek neki. Ezért mostani állapotukban Isten számára elfogadhatónak érzik magukat. Pedig ezen a föl-

dön Isten számára senki sem elfogadható az emberré lett Istenen, Jézuson kívül. Isten mindannyiunkon az ő arcmását keresi, és egészen addig nem vagyunk számára elfogadhatók, amíg föl nem ismeri rajtunk.

A Krisztus képére való formálódásunk azonban hitre jutásunk alkalmával csupán elkezdődött. Halálunk órájáig mindennap folyamatban van, ha meg nem keményítjük a szívünket. Ezért amikor úgy gondoljuk, hogy csak másoknak kell változniuk, de nekünk már nem, akkor biztosak lehetünk benne, hogy megkeményedt a szívünk. Akkor nekünk is szól a zsoltárosnak a Zsidókhöz írt levél szerzője által tolmácsoló felszólítása: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!”

Korunk keresztségét fokozottan fenyegeti a mindenkori pogányság kísértése: Istent a magunk számára elfogadhatóvá igyekszünk tenni. Ez nem igazolható a „Hogyan juthatok irgalmas Istenhez?” reformatori kérdésével. Nem tagadható, hogy Luther a középkori kegyesség által kifomált és a templomi oltárképek és freskók által is terjesztett zord istenképet nem tartotta hitelesnek. De ő ezt éppen a Szentírásban adott kinyilatkoztatás alapján bírálta. Ezért nem lehet rá hivatkozva igazolni a modern törekvést, amely az igei kinyilatkoztatás istenképét igyekszik az ember elvárásaihoz és igényeihez igazítani és ezzel magát Istent az ember számára elfogadhatóvá tenni.

Az antik pogányság is ezt akarta elérni a különböző istenek oltárán be-

A VASÁRNAP IGÉJE

mutatott áldozatokkal. Erre az útra tévedt a keresztség is, amikor Jézus kereszthalálát Istenre ható, Istennek az ember iránti indulatát kedvezően befolyásoló áldozatnak fogta föl. Pedig az Írás szerint Isten azért áldozta föl egyszülött Fiát az ember megmentéséért, mert eleve az ember javát akarta. Ezért akarja az embert Krisztus áldozatával nemcsak megváltoztatni, hanem újjáteremteni. Mert csak az Ádám képét a Krisztus halálának erejével levető és a Krisztus képét az ő föltámadásának erejével magán kiábrázolni engedő új ember válik Isten számára elfogadhatóvá.

Ez a változás nem helyettesíthető egy Krisztus áldozatával „megszelídített” Isten képének a felvázolásával, aki úgy fogadja el az embert, ahogy jelenleg van. A kinyilatkoztatás szerint Isten nem azért türelmes ma hozzánk, mert jelen állapotunkban elfogadhatóan talál, hanem mert Krisztus áldozatára tekintve már most a Fia képmására megújult embert látja bennünk, akivé Jézus halálának és föltámadásának erejével naponta formálódunk kell. Eközben naponta kell viselnünk a régi önmagunknak való meghalás és a születendő új emberünk vajúdásának fájdalmait.

Ha ezeket a fájdalmakat makacsul elkerülni akarjuk, és szívünket megkeményítve akadályozzuk Krisztus halálának és föltámadásának – mint az Isten előtti egyetlen kedves áldozatnak – bennünk való munkálkodását, akkor bizonyos, hogy az ige most épp minket hív megtérésre: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket!”

■ VÉGHÉLYI ANTAL

CANTATE

„Az Úr erőtlően erős, ne feledd, ő él benned!”

Scholz László énekszövegei

▶ Mai énekszerzőnk személye összekapcsolja az 1955-ös és az 1982-es énekeskönyvet. Scholz László (1911–2005) fiatalkorától írt verseket, igehirdetői szolgálatát pedig teológiai tudatossággal végezte. A gyülekezeti énekekben e két tevékenysége kapcsolódott össze mindannyiunk épülésére. Fedezzük fel kevésbé ismert, ritkábban énekelt szövegeit is!

„Ha nem küzdünk nagy elszántsággal mondatról mondatra a kifejezésért, henyévé lesz a fogalmazásunk. A henyesség pedig mind a tanítás pontosságát megöli, mind a gyülekezetszerűség szempontját megrontja. (...) Magyar nyelvünk egyházi művelése ma is legnagyobb nemzeti szolgálataink közé tartozik” – írja már 1942-ben. Énekszövegei is e szigorú mércéhez igazodva készültek.

Scholz László tizenegy énekfordítással (EÉ 55, 102, 110, 157, 163, 329, 371, 388, 393, 493, 503) és tizenhat eredeti költeménnyel szerepel énekeskönyvünkben.

Felrázó pünködsi versét – Szentlélek, Lelke Atyának s Fiúnak (EÉ 245) – nemrég teljes egészében közöltük (Evangelikus Élet, 2013/20. szám, 2. o.). Ez az ének evangélicizációkon terjedt annak idején, és a Dunántúli énekeskönyv új részében is megtalálható. Ezenkívül még öt énekét ismerhetjük 1955 óta.

Az Elénkbe jön a szeretet (EÉ 298) hittanításunk alapját fogalmazza meg: „Szívéhez ajtót maga nyit, / A keresztségben ő van itt: / Atya, Fiú, Szentlélek.” (1. versszak)

Az Előszőr lépek oltárodhoz (EÉ 300) váltakozó strófiái a konfirmandusok imádságát és a gyülekezet biztatását öntik szavakba.

A Jézus-énekek fejezet egyik darabjában a 73. zsoltár legfontosabb gondolatait találjuk, Krisztusra vonatkoztatott formában. „Mindenkor veled vagyok, / Jézus Krisztus, én Megváltóm! (...) // Hogyha Szentlelked vezet, / Megküzdök a fergeteggel!” (EÉ 394,1–2)

A következő vers Jn 15 alapján készült. „Jézus a szőlőtő, / Mi vesszők vagyunk, / Élünk, ha őbenne / Meg is maradunk. (...) // Atyánk metszőkése / Minket tisztogat, / Hogy többet teremjünk, / Gyümölcsöt, sokat.” (EÉ 395,1–2)

A Képvétő Hajnalszöveg (EÉ 397) nem csupán szövegét tekintve nyeresége énekeskönyvünknek, hanem azért is, mert így egy szép barokk dallamot mentettünk meg a feledéstől. A Schönster Herr Jesu vershez ugyanígy német nyelvterületen két dallam is társul. Az első, moll dallam Scholz verséhez kapcsolódik, a második, dúr dallam pedig Felséges Jézus (EÉ 371) kezdettel énekeljük (keletkezéseről: EvÉlet, 2008/51–52. szám, 15. o.). A csillag elmlítése miatt énekeskönyvünk vízkészetre ajánlja az éneket, de óveste graduálének-javaslat is ez (valószínűleg a második strófa alapján). „Századok jönnek, / S hamar el is tűnnek, / Fényük kihuny, ködbe vész. / Neked nem ártanak / Felhők és árnyak: / Fényességben csak egyre nősz!”

A Tisztítsd meg szívéd, Jeruzsálem népe (EÉ 460) Ézsaiás könyvében ala-

pul, és a Jeruzsálem pusztulására emlékező vasárnap graduáléneke (részletesen: EvÉlet, 2008/30. szám, 2. o.). Második versszaka különösen illik a passió dallamhoz: „Szeplőtelen légy a Krisztus napjára, / Mert igen nagy volt váltságodnak ára, / Ártatlan omlott Királyodnak vére. – / Térj meg kedvére!”

Scholz többi éneke az 1982-es gyűjteményben jelent meg először. A Csüggedt, alélt vagyok (EÉ 246) a Szentlélek vigasztalásáért fohászkodik; a Hová forduljon, merre térjen (EÉ 396) előbb útmutatást kér, majd kimondja, hogy Jézus maga az út.

A másik ember más, mint én (EÉ 472) Rezessy László dallamán szólal meg, az Ízt ad a só, megtart, óv romlatlanul (Mt 5,13–16 alapján, EÉ 473) pedig Sulyok Imre dallamához kapcsolódik. Ez utóbbi – mely a Szentháromság ünnepé után 13. hét éneke – személyes kérdésekkel szembeállítja az éneklőt: „Mért vagyunk még romlás, ízetlen halom? (...) Mért vagyunk hát árnyék a föld kerekén? (...) Arcát mért takarja, ki ma Jézusé?” (1–3. versszak) A végén viszont reményt adva fohászkodik: „Megváltottál, Jézus, önnön véreden. / Könyörülj most fáradt, gyarló népeden!” (4. versszak)

Az Úgy fogadd be a testvért (EÉ 474) az ember gyengesége miatt legnehezebben megvalósítható életforma, a megbocsátás, szeretet fontosságát hangsúlyozza: „Nézd, Krisztus

úgy, amint vagy, / Megszán és átölel. / Ne irtózz emberektől, / Hozzájuk lépj közel!” (2. versszak)

A Parányi csillag ez a föld (EÉ 489) a teremtett világ csodájára irányítja a figyelmet, majd a Teremtőhöz fordul: „Ó, bölcs Isten, ki művedet / Emberrel koronáztad, / Add, megszenteljük nagy neved, / Legyen bennünk alázat!” (5. versszak)

Találó döntéssel a hitvallás parafrázisához tartozó dallamon szólal meg Az Isten szent és felséges (EÉ 330). A felséges, irgalmas és mindig egy Isten, „Arcát nem látja, csak a hit. / Letérdelünk a Szent előtt, / Mert hiszünk és imádjuk őt.” (4. versszak) A húsvéti fejezet lezárása című énekünk, a Támadj fel új életre már (EÉ 225). Nagyszerűen útnak indít az ünnep után a hétköznapokra is: „Úgy ébredj minden reggelen, / Hogy életted húsvét legyen – / Támadj fel, drága népe!” (4. versszak)

A Szálljon az ének szárnyán a szelnek (EÉ 70) – jól illeszkedve táncos dallamához – szinte eksztatikus állapotba emel; húsvéti örömet sugárzó szövege az egyházi év más időszakában is fogódzót jelenthet. „Bízzál őbenne, kit véges elme / Föl nem foghat, szem nem lát! / Ujjongó szívvel, ámulva hidd el: / Lát ő téged, s átfog, át! / Magához láncol, küzdesz vagy játszol, / Alva vagy ébren, derűben, vészben / Irgalma őriz. Halleluja! / Fojtogat bánat, kísértés támad, / Marcanbol kétség? Megváltód él még! / Életre ő visz. Halleluja!” (2. versszak)

■ DR. ECSEDI ZSUZSA

Hat állomás és tizenhat szó

Horváth-Csitári Boglárka Flóra ordinációja Pestlőrincen

► Nagytarcsa, hittudományi egyetem, Kőszeg, Tolnanémedi, Deák tér és Pestszentlőrinc. Egy induló lelkész pályájának állomásai. A legtöbb lelkész nyugdíjba vonulásakor sem tud annyi gyülekezetet felsorolni, amennyit Horváth-Csitári Boglárka pályája eddig érintett. Ez persze önmagában nem érdem, de ismerve Boglárka történetét, a felsorolt állomások a megélt és megharcolt hit és elhivatottság mérföldkövei.

Horváth-Csitári Boglárka Flóra Kecskeméten született 1982-ben katolikus család gyermekeként. 1992-ben költözött családjával Nagytarcsára, ahol Gáncs Péter és Gáncs Péterné, Márti hatására igen hamar bekapcsolódott az evangélikus gyülekezet életébe. 1996-ban konfirmált, és már ekkor megfogalmazódott benne, hogy a lelkézi szolgálatnak szenteli életét.

Ebben nagy szerepet játszott a gyülekezetben végzett szolgálat, a gyenesdiási, révfülöpi ifjúsági táborok, a Szélerősa találkozók és természetesen lelkészei, Gáncs Péter és Smidélisz Gábor, akik mindig szeretettel kísérték.

Teológiai tanulmányait 2001-ben kezdte. Nagy érdeklődéssel fordult a gyakorlati teológia, elsősorban a homiletika felé, éveken át demonstrátora volt dr. Szabóné Mátrai Marianának. 2007–2008-ban Kőszegen végezte a ha-

Ezt az elhivatott küzdeni tudást többen is kiemelték köszöntőjükben. Gáncs Péter püspök is, aki prédikációjában megköszönte, hogy Boglárka átgondolt hitvallásként felsorolta eddigi pályája hat állomását a választott páli igével – ahogyan az ordinációra szóló meghívón szerepelt –: „Jézus Krisztus mondja: »Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.« (2Kor 12,9a)»

„Ez a hat állomás, életem stációi és ez a tizenhat szó életem titka, hitvallása, küldetésnyilatkozata” – mondta a püspök, majd VI. Pál pápát idézve hangsúlyozta: ma tanúk kellene az új vezetők, akiket átragyog a fény, átjön az erő. Hiszen a lelkész vezetője a közösségnek, és itt sincs másképp, mint ahogyan fizikaórán tanultuk: az a jó vezető, aki a rajta átfolyó áramot, energiát minél kisebb veszteséggel, minél nagyobb hatással tudja továbbítani. Ennél többet Horváth-Csitári Boglárkának sem kívánhatunk.

A lelkésszentelés liturgiájában Bácskai Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem adjunktusa és Győri Gábor esperes szolgált Gáncs Péter püspök mellett. A köszöntők sorában szót kaptak az újonnan ordinált lelkész barátai, mentorai és kollégái is korábbi gyülekezeteiből.

■ Szöveg és fotó: KISS TAMÁS

teodét Baranyayné Rohm Erzsébet és Baranyay Csaba mentorsága mellett. Mentorai mind emberileg, mind lelkézi szolgálatukban példát adtak számára, és a gyülekezet is nagy szeretettel fordult felé.

2008–2010 között Tolnanémedi és Tamási gyülekezetekben szolgált. 2009 júniusában házasságot kötött Horváth Mátéval. 2010 augusztusától a Deák téri gyülekezetben szolgált mint egyházi és gondnok. 2011 júliusában legnagyobb boldogságukra megszületett kislányuk, Zorka Emma.

Boglárka 2012 szeptemberében visszaállt a szolgálatba, jelenleg Győri Gábor esperes mellett végzi munkáját Pestszentlőrincen és Pestszentimrén, ahol egy igazi befogadó, szerető közösségben talált otthonra családjával együtt.

Tanítólakásból gyülekezeti vendégház

► A Gyórhöz tartozó gyórujfalvai evangélikus leányegyházközségben gyülekezeti vendégházat szentelt fel az elmúlt hét szombatján, a második gyórujfalvai evangélikus találkozó alkalmából Kiss Miklós, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese. A gyülekezet már 2011-ben pályázott, és el is nyerte a támogatást, ennek eredményeképpen szalmatetős épületet és játéka alkalmas drótkötélpálya épülhetett a községben. A megkezdett fejlesztés folytatásaként az evangélikus közösség saját erőből és pályázati pénzből felújította és turisztikai célra alakította át az egyházközség régi tanítólakását.

A helyiek a szigetközi kerékpárút kínálta lehetőségekre alapoztak, merthogy a vendégház nagyszerű kiindulási pontja lehet kerékpáros és vízi túráknak egyaránt.

Az épületben egy három- és két kétágyas szoba várja a vendégeket. Minden szobához fürdő és vécé, valamint teakonyha tartozik. A sátorozók számára külön fürdési lehetőség áll rendelkezésre. Az udvar alkalmas sátorverésre és bográcszásra, sőt kemence is van, így akár friss kenyér sütésére is lehetőség nyílik. A vendégek közvetlenül a táborhely mellett éttermet és boltot találnak.

Az udvaron harangtoronyt is felállítottak, igaz, egyelőre csak ideiglenes helyre. A templomkertben álló, 1906-ban épült evangélikus iskolaépületben lakott ugyanis az a harang, amely napjainkban a templomtoronyból hívogatja a híveket. Erre az iskolai toronyra már csak a legidősebbek emlékezhetnek, mivel az államosítás és a templom

elkészülte után lebontották. Tavaly, a régi iskolaépület felújításakor azonban előkerült a régi torony tetőn belüli szerkezete. Ez adta az ötletet Tóth Péter presbíternek, hogy visszaállítsa a régi helyére. Most már eredeti formájában látható a torony, de – az elmúlt napok zord, esős időjárása következtében – még nincs a végleges helyén. Reménység szerint azonban a jövő héten már ott fog állni.

A szombati ünnepi rendezvény a templomban istentisztelettel kezdődött, melyen Kiss Miklós hirdette Isten igéjét Róm 1,16–17 alapján. A modern kor embere sok okot találhat, amiért szegénykeznie kell, de a Krisztusról szóló bizonyágtétel és az evangéliumban való hit nem szégyellni való dolog. Mert az evangélium igazság, benne emberi életeket átformálni tudó erő lakozik, és a bűnből való szabadulást és életet hozza el – mondta az esperes. Az istentisztelet liturgiájában János Attila győri igazgató lelkész vett részt. A vendégház kialakításának történetét Jakus Gyula, a gyülekezet gondnoka ismertette.

Az istentisztelet után a gyülekezet átvonult a templom mellett álló felújított vendégházhoz, majd Kiss Miklós felszentelte (képiünkön) az épületet.

■ K. M.

Négydimenziós misszió...

Az idei tavaszon avatták fel Budapesten az első úgynevezett 4DX-es mozi. Ezen azt kell érteni, hogy új technikával szórakoztatják a nézőket: a néző már nem csupán térben láthatja a vetített képet, hanem a többi érzékszervét is bevonva átélheti. Adott esetben megmozdulnak alatta a székek, speciális szelepekkel a szél érzetét is imitálni tudják, hogy a néző ténylegesen érezze magát ott a szélben, az esős jelenetnél vízpermet hull a nézőtérre, hogy a bőrén érezhesse az esőt, és így tovább.

Bár vannak, akik joggal vonják kétségbe a „négydimenziós” jelzőt, mondván, hogy a negyedik dimenzió nem az érzékelésünk kiszélesedése, hanem az idő, vagyis rossz a szóhasználat. Ebbe most ne menjünk bele. Aki akarja, megérti, hogy a szórakoztatóipar ezzel mit szeretne jelezni. Azt, hogy megint egy hatalmas lépés történt a technikában.

Írásomban ezután sem a szóhasználat, sem a technikai részletekkel nem foglalkozom tovább. Olvasóim figyelmét inkább az új technológia célja felé szeretném irányítani. Mert ezek az újítások arra irányulnak, hogy a néző minél inkább lépjen be a virtuális térbe. Ne kívülről, passzív szemlélője, hanem résztvevője legyen a történetnek. Elgondolkodtató, hogy még a szórakoztatóiparban is küzdenek azért, hogy a nézőtérre a néző ne csak szemlélő, hanem résztvevő legyen!

A mindenkori ember ősidők óta hajlamos arra, hogy felvegye a kívülről

álló, passzív, szemlélődő pózt. Találkozunk ezzel a problémával a Bibliában is. Jézus az irdalmas samaritánusról szóló példázatában két olyan embert is bemutat, akik főállásban az Isten ügyében forgolódnak (pap és lévita), az aktuális élethelyzetben azonban a kívülről álló közömbös és passzív pózt felvéve elmennek a rászoruló mellett... Ki tudja, hogy „szemlélődő” ember ment el a betegeknél a tábor mellett is harmincnyolc év alatt?... Miért „nincs embere” a hőmpolygó nagyvárosban? Mert a körülötte élők a kívülről álló passzív közömbösséggel mentek el mellette rendszeresen.

Változott ebből a szempontból a világ? A technikai fejlődés nyomán az ember könnyebben eljuthat akár a világ másik oldalára is. A hírek is pillanatok alatt körbeérnek a földön. A modern eszközök segítségével beszélni tudunk távol élő szeretteinkkel, ugyanakkor szinte áthidalhatatlan távolságot hoz létre ember és ember között a közömbösség.

Az ember él valahol egy országban, egy településen vagy egy családban, de sokszor úgy, mintha semmi köze nem lenne a többiekhez. Ott van, de csak passzívan. Csak felszínesen szemlélődik, nem vesz részt a másik életében, csak az elvárásait fogalmazza meg vele kapcsolatban. John Fitzgerald Kennedy néhai amerikai elnök talán legtöbbet idézett mondata pontosan ezt a problémát érinti: „Ne azt kérdezd, hogy mit tett érted az ország, hanem azt, hogy te mit tettél az országért...”

Mai egyházi életünk fő problémáinak gyökere is itt van. Egyházunk tagjainak nagy része úgy egyháztag, hogy gyakorlatilag nem is él az egyházban. Nem vesz részt az egyházi életben, istentiszteletekre nem jár, jó esetben is csak passzív szemlélő. A népszámlálási adatok 2001–2011 közötti változása sokaknak megdöbbentést okozott, pedig csak egy lépéssel közelebb vitt bennünket a realitáshoz.

Négydimenziós misszióra van szükség! Ezen azt értem, hogy az egyháznak nagyon komolyan kell vennie azt, amit a szórakoztatóipar felismert már. A „nézőt” a passzív szemlélődők pozíciójából be kell hívni, be kell vezetni a belső térbe. Határozott célunknak kell lennie, hogy passzív testvéreink lépjenek be valóban gyülekezeteinkbe, vegyenek részt közösségeink életében! Teológiai nyelven ez a megtérésre hívás. Luther a 95 tételt mindjárt az első tételben a megtérésre hívással kezdte. És kicsoda változások indultak el!

Ehhez persze az egyházon belül is szemléletváltozásnak kell bekövetkeznie. Gondoljunk bele, hogy istentiszteleteink és gyülekezeti alkalmaink többségén jut-e más szerep a résztvevőknek, mint a „néző” szerepe!

Itt most ízelítőül egy már létező és egy tervezési fázisban lévő „négydimenziós” missziói lehetőséget vázlok.

Az osztrák evangélikus egyház néhány éve kialakított egy turistautat az Alpok festői hegyein át Könyvek útja vagy bővebben Könyvcsempések

útja elnevezéssel. A Bajorországból déli irányban egészen Szlovéniáig vezető útvonalon nem csupán túrázást kínál, hanem „négydimenziós módon” tanít. A túrázók számára az útvonalat és szálláslehetőségeket kínáló kísérő könyv impulzusokat, sok érdekes és fontos történelmi ismertetet, valamint lelki útvalót is ad.

Sajátos bizonyágtétel ez az evangélium hatalmáról. A reformációt követő gyászos évtizedekben az evangélium által megérintett emberek micsoda kockázatot, veszélyeket vállaltak, amikor köpenyük alatt a Szentírást vitték, hogy az örök élet beszéde eljusson mind többekhez!... Isten Lelke segíthet meglátni és megérteni a ma emberének is, hogy mi volt az a kincs, amelyért ilyen kockázatot vállaltak és áldozatokat hoztak!

Régóta gondolkodom egy olyan „négydimenziós” missziói alkalmon, amely a mi dunántúli történelmünkben merítve úgy tanít, hogy a résztvevők mintegy a lábukban, a tagjaikban megérezhetik, átélhetik, hogy mit jelentett bizonyos századokban az evangélikus hit megélése. Nekünk, mai evangélikusoknak is erőt adhat annak tudata, hogy olyan elődök leszármazottai és utódai lehetünk, akik evangéliumi hitüket akkor sem hagyták el, amikor vasárnapként a templomba jutásért tíz-húszötven kilométereket kellett megtenniük gyalog vagy lovas kocsival.

Olyan artikuláris missziói naptervi körvonalazódnak bennem, amelyen valamelyik történelmi artikulá-

ÉGTÁJOLÓ

ris templomunkba látogatnánk el több (különböző távolságra lévő) kiindulási pontról gyalog, illetve lovas kocsikkal. Több lehet ez, mint emléktúra. Több, mint belegendolás egykori eleink nehéz helyzetébe. Segíthet megérteni honi evangélikusságunk belső erejét és rátalálni a mögötte lévő kincsre. Arról nem is beszélve, hogy ez a keret is kínál valamit a modern embernek, amiben manapság már alig van része. Egymás mellett közösen haladhatunk a közös cél felé, és közben beszélgethetünk.

És talán ezen az úton vagy az odaérkezés után a lelki programokon is odaszegődik mellénk az, aki sokaknak még ismeretlen idegen. Aki az emmausi úton is odaszegődött elcsüggedt tanítványaihoz, és új erőt, új látást, új életet adott nekik!

Szemerei János püspök Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

A szószerző többlete

Katasztrófavédelem-egyházak együttműködés

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

► A Nógrád megyei katasztrófavédelem az országban egyedülként kötött együttműködési megállapodást – 1998-ban – a katolikus, a református és az evangélikus egyházzal. A kezdeményezés azóta is egyedülálló, és olyannyira gyümölcsöző a partnervizony, hogy május 27-én a tizenöt éves megállapodást határozatlan időre meghosszabbították a felek.

A dokumentumot Szabó Sándor kormány megbízott, a védelmi bizottság elnöke, Szabó István, a Magyarországi Református Egyház Dunamelléki Egyházkerületének püspöke, Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke és Beer Miklós, a Magyar Katolikus Egyház Váci Egyházmegyéjének püspöke írta alá ünnepélyes keretek között Salgótarjánban.

A megállapodás értelmében az egyházmegye és az egyházkerületek vállalják, hogy katasztrófavédelemben

közreműködnek az ellátásban – akár az egyházi épületek rendelkezésre bocsátásával –, és biztosítják az információáramlást. Emellett karitatív szervezeteik bevonásával segítik a feljárásokat, elosztást, mozgósítják híveiket a veszélyeztetett vagy károsodott területeken, ahol lelkészek lelkigondozásban is részesítik a rászorulókat. A felek szeretnék, ha nemcsak elvi megállapodásról lenne szó, hanem a gyakorlatban is hatékonyan működő szervezett rendszerről.

Az egyházak által nyújtott plusz „a szószerző ereje” – amint a bizottság elnöke megfogalmazta –, olyan értelemben, hogy a lelkészek szoros mindennapi kapcsolata a hívekkel segíti az önkéntesek toborzását vagy adott esetben a pánikba esett károsultak megszólítását.

Mindazonáltal mindannyiunk reménye az, hogy – katasztrófa híján – nem lesz szükség az együttműködésre. Ha mégis, jó kezeken lesz a közös ügy: Isten által vezetett, imádkozó emberek kezében.

■ HHÁ

Minősítő bizonyítvány diakóniai intézményeknek

► A Magyarországi Evangélikus Egyház diakóniai szolgálata 40 intézményben 5000 ellátott számára nyújt segítséget mintegy 1500 munkatárs közreműködésével. Az intézmények vezetői, az intézményi lelkészek és munkatársak minden évben konferencián gyűlnek össze, hogy tapasztalatot cseréljenek, gyarapodjanak tudásban és lelkiükben. Május 28–30. között Révfülöpon az Ordass Lajos nevét viselő evangélikus oktatási központ volt a helyszíne a diakóniai konferenciának.

A diakóniai fejlesztéseknek is fontos eszközeül szolgálnak a minőségirányítási rendszerek, amelyek kialakítása több intézményünkben is ebben az esztendőben történt meg. Tavaly hat diakóniai intézmény (Emmaus Evangélikus Szeretoththon – Nyíregyháza, Ótemplomi Szeretetszolgálat – Szarvas, Evangélikus Papnék Johannita Szeretoththona – Kistarcsa, Evangélikus Diakóniai Otthon – Kaposszekcső, Evangélikus Szeretotház – Győr, Johanneum Evangélikus Diakóniai Központ – Szombathely) kezdte meg a felkészülést az ISO 9001 szabvány szerinti minősítésre.

A sikeres auditálás után ünnepélyes keretek között vehették át az érintett intézmények a dísztanúsítványokat a révfülöpi diakóniai konferencián. A dokumentumokat Asztalosné Zupcsán Erika szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár, illetve Kasziba Zsuzsanna, a CERTOP Termék- és Rendszertanúsító Ház Kft. ügyvezető igazgatója adta át.

Az idei konferencia másik különlegessége volt, hogy a diakóniai lelkészek munkaközössége – Decmann

Tibor lajoskomáromi lelkésznek, az Agape Evangélikus Szeretetszolgálat intézményvezető lelkészének személyében – vezetőt választott.

A program során az intézményvezetők ismertették a munkatársi közösségek összekovácsolásának lehetséges és egy-egy intézményben már jól bevált gyakorlatait. Molnár József díszgyőri lelkész a kórházi lelkészi szolgálatról szólt, az Északi Egyházkerület felügyelője, Fábri György pedig az egyház helyzetét mutatta be változó világunkban. Mondanivalójának középpontjában a népszámlálás tanulságai, a stratégia irányai szerepeltek.

Gáncs Péter elnök-püspök istentiszteleti szolgálata, illetve a közös biblia-tanulmány Pál athéni fellépéséről a diakóniai szolgálat missziós feladataira hívta fel a figyelmet.

Az utolsó napon megalakult a DiakoBand nevű ének- és zenekar, hogy a diakóniában dolgozó muzikális munkatársak a közös zenéléssel is hirdessék Jézus örömhírét, amelyet a diakóniában végzett áldozatos munkájukkal a hétköznapokban is közvetítenek.

■ BUDA ANNAMÁRIA

A támogatói közösségben rejlik a segélyszervezet ereje

Nem csupán átmeneti segítséget, hanem kitörési pontokat kell kínálni a rászorulóknak

► Az Ökumenikus Segélyszervezet május 29-én tartotta évi rendes közgyűlését Budapesten. A rendezvényen részt vettek a szervezetet alapító egyházak vezetői, pártoló tagjai és a szervezet vezetői, munkatársai. A közgyűlés napirendjén egyebek mellett az éves pénzügyi beszámoló és a zárszámadás, valamint az elmúlt év munkájának értékelése is szerepelt, Lehel László, a szervezet elnök-igazgatója pedig a jövőbeli tervekről is tájékoztatást adott.

A közgyűlés levezető elnöke Bölcskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke volt. A napirendi pontok között szerepelt a vezetői tisztségek megújítása: a közgyűlés újválasztotta Lehel Lászlót elnök-igazgatónak, Szentiványi Ilonát, Hafenschner Károlyt, Vad Zsigmondot, G. Németh Györgyöt és Szemerei Zoltánt pedig a felügyelőbizottság tagjának.

Mozgalmas elmúlt év és nagy ívű tervek

Az újabb hat évre megválasztott Lehel László elnök-igazgató beszámolt az Ökumenikus Segélyszervezet 2012-ben elvégzett munkájáról. Szólt az év elején Magyarországra beköszöntött rendkívüli hideg idején sokakat támogató akciókról. Ismertette az ezer diákot érintő iskolakezdeti akció részleteit, melyben hazai rászoruló gyermekek mellett erdélyiek és kárpátaljaiak is segítséget kaptak. Elmondta, hogy 2012-ben elkészült a kolontári vörösiszap-katasztrófa után megkezdett tanösvény- emlékpark nagy része, illetve a segélyszervezet jelentős forrásokkal vett részt a falu közösségi életének teret adó közösségi ház megújításában is. Az egész évben folyó EU-élelmiszersegély-akció hazánk egyik legnagyobb segélyprogramja, melyben a segélyszervezet már nyolcadik éve vesz részt.

Az adománygyűjtő kampányok közül az elnök-igazgató kiemelte a 2012-es adventi pénzadománygyűjtést, melynek keretében minden eddigelő nagyobb mértékben valósult meg az összefogás a hazai rászoruló érdekében: 191 millió forint gyűlt össze.

Lehel László beszámolójában hangsúlyozta, hogy az Ökumenikus Segélyszervezet a gyakorlati segítségnyújtás mellett továbbra is nagy figyelmet szentel a szakmai munkának, hogy minden területen hatékony segítséget nyújthasson a szükséghelyzetbe került embereknek. Mint mondta: fontos, hogy a problémák kezelése rendszerszemléletű megközelítésben történjen, miközben a minimális intervenció elvének alkalmazása mellett az ellátottak autonómiájának megőrzésére is törekedni kell. Elsődleges cél a hátrá-

nyos helyzetű csoportok reintegrációs törekvéseinek támogatása, a hosszú távú függőségi helyzet megszüntetése; ebbe a folyamatba az ellátottakat is bevonják.

A szakmai tevékenység nemcsak a gyermekeket segítő fejlesztőprogramok megújításában nyilvánul meg, hanem például a családok átmeneti otthonai számára évről évre megszerzett országos szakmai konferenciákban vagy a szakmában újdonságnak számító munkaerő-piaci program létrehozásában és működtetésében is teteszt ölt.

A nemzetközi segélyprogramok között említtést tett a Japánban a földrengés és cunami után magyar adományokból épített napközi átadásáról. Az Afganisztánban ENSZ-egüttműködésben (WFP) 21 600 ember számára segítséget nyújtó élelmiszerprogramról, valamint Etiópiában a több ezer embernek vezet

ide kerülő családok mezőgazdasági képzésük után önálló ingatlanba költözhetnek, ahol háztáji termeléssel is biztosíthatják majd megélhetésüket. Nemzetközi vonatkozásban egy fehéroroszországi, a társadalom perifériájára szorult emberek reintegrációját, valamint egy kambodzsai gyermekeket segítő projekt terveiről szólt.

Lehel László beszámolója végén köszönetet mondott minden magánadományozónak, vállalkozásnak, az alapítóknak, az önkénteseknek és a segélyszervezet munkatársainak, hiszen ez az a közösség, amely lehetővé teszi a hatékony segítségnyújtást, s így a szervezet eredményessé tudott válni 2012-ben is a maga által kitűzött célok elérésében.

Segélyezés a számok tükrében

G. Németh György felügyelőbizottsági tag rövid felszólalásában az éves beszámolót méltatva elmondta, hogy figyelemre méltóak a szervezet adománygyűjtési akciók során használt újabb és újabb marketing-kommunikációs módszerei. Fontosnak ítélte a szervezetnek a kampányok lezárása utáni elszámolását, beszámolását is. Mint mondta, úttörő kezdeményezés ez hazánkban, amely az adományozó és a szervezet közti bizalmi kapcsolatot megszilárdítja, s elősegíti a szervezet transzparenciáját.

G. Németh György állítását igazolták Fürj Gábornak, a KPMG Hungaria Kft. képviselőjének szavai is. Jelentésében leszögezte: az Ökumenikus Segélyszervezet közhasznú egyszerűsített éves beszámolója megbízható és valós képet ad a szervezet vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről.

A pénzügyi helyzetről Szemerei Zoltán felügyelőbizottsági tag adott tájékoztatást a közgyűlésnek. Elmondta, hogy az Ökumenikus Segélyszervezet 2012-ben 1849 millió forint bevétellel rendelkezett, melyből 1341 millió forintot karitatív tevékenységének finanszírozására költött, a fennmaradó 508 millió forintot pedig a már elkezdődött programok 2013-ban folytatódó szakaszaira különítette el.

A szervezet alapítványának kuratóriumi elnöke, D. dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök beszámolt az alapítvány múlt évi tevékenységéről. Legfőbb feladatuknak 2012-ben is az Ökumenikus Segélyszervezet munkájának támogatását tekintették. A püspök elmondta, hogy az alapítvány 2013 telén az adventi-karácsonyi adománygyűjtéshez és közösségépítéshez szeretne hozzájárulni például egy adománybolt megnyitásával.

A közgyűlést Bölcskei Gusztáv szavai zárták. A püspök arra emlékeztetett, hogy az elvégzett munkáért Isten iránti hálaadással is tartozunk.

■ IFJ. KIS BOÁZ

Lehel László evangélikus lelkész, a segélyszervezet újválasztott elnök-igazgatója

Evangélikus küldöttek (szemben jobbról balra): Smidéliusz Gábor, ifj. Hafenschner Károly és D. dr. Harmati Béla

► **Reinhard Hansennek, a bajor missziói intézet (Mission EineWelt) Afrika-referensének neve sokak számára már ismerősen cseng itthon. Többször járt Magyarországon: hol az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) nyári konferenciájára érkezett előadóként, hol pedig kongói vendégeket kísért hozzánk. A segédlelkési éveket leszámítva szolgálatát teljes mértékben a felekezet kontinens evangélikus gyülekezeitnek támogatása tölti be. Nyolc esztendeig ő maga is Tanzániában élt, azóta pedig rendszeresen látogatja a Mission EineWelt partneregyházait Afrikában. Kérdésemre, hogy melyik ország nőtt különösen a szívéhez, nem tudott válaszolni, csupán azt tudta mondani, hogy a legtöbb kihívással, feladattal bizony Kongóban találkozunk.**

– A Kongói Demokratikus Köztársaságban, amelynek hatalmas területén egész Nyugat-Európa elérne, nincs nyugalom. Az egykori belga gyarmat, Zaire földjén sosem volt ritka a polgárháború, és sajnos a mai napig mindnaposak a harcok. Gazdag ásványkincseire vágyik a világ. A számítástechnikai ipar, a mobiltelefon-gyártás elképzelhetetlen az ott bányászható, koltán nevű ércből kinyerhető tantál nélkül. A koltán megszerzése érdekében ugrasztják egymásnak a többnyire a szomszédos országok kormányai által támogatott érdekcsoportokat: a ruandai népiirtókat, a hutu milíciákat és a szintén ruandai tuszikat. Ilyen körülmények között bizony nagyon nehéz az evangélikus egyháznak ott a

Gazdagság a szegénységben

Beszélgetés a Kongó Munkacsoport bajor koordinátorával

szolgálatát végeznie. S a bizonytalan körülmények miatt nehezebb európai adományozókat is találni.

– Ezért javasolta a magyar külmisszióknak is, hogy inkább Kongót támogassa?

– Pontosan. Csupán huszonöt olyan gyülekezet, illetve egyházmegye van egész Németországban, amely felvállalta, hogy ennek a bizonytalan sorsú országnak maroknyi evangélikusságát segítse. Ehhez a körhöz csatlakozott örömeinkre huszonhatodiként az EKME. Természetesen azok az adományok, amelyeket a magyarok küldenek általunk Kongóba, célba is érnek. Az a százötven kisdíák, akiket a magyar testvérek támogatnak, valóban megkapja az iskoláztatásához szükséges pénzügyi segítséget. Ám a kívülállókat, akik csupán világi hírekből tájékozódnak, nehéz meggyőzni arról, hogy adományuk nem egy „lyukas zsákba” kerül.

– Ezek szerint a kongói egyházakban egyáltalán nem kell számolni korrupcióval?

– A pénz mindenütt kísértést jelent. Nem lennék őszinték, ha nem vallanék be, hogy bizony megessett már, hogy kinti testvéreink nem tudtak pontosan elszámolni egy-egy kapott adomány összegével. Ám az esetek többségében ez inkább abból adódott, hogy ott a pénzügyeket lazábban kezelik, nem érzik szükségesnek, hogy számlát kérjenek vagy adjanak. Ebben igyekeznünk tanítani őket. Megmutatjuk, hogyan könyveljenek, hogyan

bánjanak felelősebben anyagi forrásaikkal. A mostani piliscsai konzultációnknak is egyik lényeges témája volt, hogy hogyan érzékeltesük afrikai testvéreinkkel: ha nem teszik átláthatóvá pénzkézelsüket, könnyen elveszítethetik az adományozók bizalmát.

– A mélyszegénység túl mi a leg súlyosabb probléma, miben szenved hiányt ez az ország?

– Nem vagyok Kongó-szakértő, így nem adhatok minden területre kitékintő választ a kérdésére. Azt azonban el tudom mondani, hogy a Kongói Evangélikus Egyház, amelynek taglétszáma alig éri el a száznegyven ezer főt, mit lát a legnagyobb feladatának. A háborút követően a kiengesztelődés munkálása nem egyszerű. De nem csupán a megbékélés nehéz, hanem az egyház előtt feszül a kihívás: mit kezdjen az erőszakot, traumát

elszenvedett, sérült emberekkel? Hogyan gyógyítsa őket?

– Ebben hogyan tudnak segíteni a bajor gyülekezetek?

– Felkértük a Bajor Evangélikus Egyház traumacsoportját, az erre szakosodott lelkipátereket, hogy tartssanak gyógyító foglalkozásokat azoknak az embereknek, akik Kelet-Kongóban élnek, s így különösen is át kellett élniük a háború, a gerillaharcok borzalmait. A német munkatársak utazási költségeit, ottani ellátásokat bajor missziói körök adományaiból finanszírozhatjuk...

– Valahányszor kongói vendég látogatott Magyarországra, mi, magyarok mindig úgy tapasztaltuk, hogy teherbírás, optimizmus, nagy vidámság árad belőle...

– Én magam is sokat tanulok afrikai testvéreimtől. Hihetetlen elszárással tudnak felülemelkedni a nehézségeiken, talpra állnak a legnagyobb esettségükben is. Ezt segítik az úgynevezett mikrohitelző programjaink. Látnak csak, milyen lelkesedéssel vágnak bele az asszonyok a szappanfőző vállalkozásba abból a kis pénzügyből, amelyet kölcsönzünk nekik. S amikor szert tesznek némi bevételre, másokat segítenek abban, hogy azok meg mondjuk varrodát nyithassanak, ahol majd az iskolai egyenruhák készülhetnek.

Erejük azonban nem csupán a nyomorúságos körülmények közt meg-edzett pszichéjükből ered. Megszégyenítő a Krisztusba vetett élő hitük. A

gyülekezetek apránként gyarapodnak újabb és újabb tagokkal. Friss, pünkösdi lélekkel szolgálnak egymás és a kívülállók közt. Látogatásaim során mindig reménység tölt el, amikor találkozom az összetakolt templomokban egybegyülekező hívek örvendező seregével. Minden nyomorúságuk ellenére olyan erővel tudják dicsérni Istent!

– Megfáradt európai kereszténységünket kissé megszégyeníti ez a „Lelkeség”, amelyről Ön most beszél...

– Pedig az egyik ilyen élményemről még nem is meséltem. Néhány évvel ezelőtt lelkészno feleségemmel együtt szemináriumot hirdettünk kongói asszonyoknak. Abban szerettünk volna segíteni, hogyan dolgozzák fel, ha bántalmazás érte őket, és hogyan védekezzenek az erőszak ellen. A szeminárium helyszíne egy nagyobb városban volt, az ország közepén, de a legtöbb asszonyom így is háromszáz kilométert kellett gyalog megtennie, hogy eljöhessen a kurzusra. Képzeld el, micsoda áldozatot hoztak a nők ezért az együtt töltött négy napért: két hét – sokszor meztitáb, esetleg papucsban – oda, és ugyancsak két hét vissza! Sokszor megvallom, hogy afrikai testvéreink többre taníthatnak minket, mint mi őket.

■ B. PINTÉR MÁRTA

► **Békéscsabán él dr. Pierre Sangala geofizikus, a hidrogeológia doktora. A nyugat-afrikai Maliban született, de Magyarországon tanult, és Kanadában is kutatott. Kalandos életútjáról és hitéről, megtéréséről nyilatkozott az Evangélikus Életnek.**

Pierre Sangala Mali keleti, szaharai részén született a dogon törzsben. A családban összesen tizenhat gyermek nevelkedett, de közülük csak a harmadikként született Pierre-nek tettek lehetővé, hogy – a rokonság minden vagyonát összegyűjtve – a három elemi osztály elvégzése után is tanulhasson a katolikus misszió által fenntartott iskolában. Testvéreinek a tömegek sorsa jutott: a végelethatatlan mezőgazdasági munka.

Az ifjú Pierre elvégezte a gimnáziumot is, akkor már ösztöndíjat kapott. Szorgalma és kiváló eredményei miatt felvételt nyert a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemre (ELTE). Úgy érkezett Magyarországra 1979-ben, hogy csak keveset tudott az öreg kontinensről.

Mint lapunknak elmesélte, család-

Afrikai kunyhótól Békéscsabáig

Misszionáló szívvvel szeretne hazatérni hazájába a nálunk tanult kutató

ja azt szeretne volna, ha orvosnak tanul, fel is vették az állami egyetemre, sőt még az építész mérnöki és a közigazgatási karra is, de a család minden tiltakozása ellenére ő külföldre vágyott. Magyarországon először a Nemzetközi Előkészítő Intézetben a magyar nyelvet ismerkedett meg, aztán kezdte el az ELTE-t, ahol öt év alatt geofizikusi oklevelet szerzett. Később hidrogeológiából doktorált.

Az volt a terve, hogy hazatér, és az ivóvízhiánnyal küzdő Maliban segíti a vízkutatást, de a szerelem közbeszólt. Megismerkedett későbbi feleségével, egy békéscsabai evangélikus lánnyal, akit azután vett feleségül, hogy együtt néhány hónap alatt bejárták Malit. Az asszonynak – aki jelenleg a békéscsabai Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakközépiskola földrajz-biológia tanára – nagyon megtetszett az afrikai emberek melegsége, a szegénység ellenére is megtartott derűje.

1985-ben kötöttek házasságot. Három gyermekük született, a legkisebb már Kanadában, ugyanis Pierre Sangala vágya volt, hogy megismerje az amerikai kontinentet is, ezért 1992-ben Kanadába költöztek. Québec tartományban az ércutatásban dolgozott, közben folyton képezte magát, mester fokozatot szerzett környezetvédelemből. Megszerezték az állampolgárságot is. A hosszú és kemény tél igazi kihívást jelentett nemcsak a más klímához szokott afrikai kutatóknak, hanem családjá magyar tagjainak is. Végül is otthagyták Kanadát, de élete sorsfordító eseménye, mint mesélte, mégis ehhez az országhoz köthető.

Pierre Sangalát katolikusnak nevelték, és magyarországi egyetemi éve alatt is gyakorolta hitét, minden vasárnap szentmisére járt, szavai szerint mégsem volt igazi kapcsolatban az Úrral. 1999-ben több csapás érte őt és családját, és ebben a kilátástalannak tűnő helyzetben Istenhez kiáltott. Kérte a Fennvaló beavatkozását életébe, hogy adjon útmutatást, választ és megoldásokat gondjaira.

Imája meghallgattatott, és egy karizmatikus közösségbe járó lány győzte meg arról, hogy Jézus a megoldás, ő tud segíteni rajta. Miután ebben a közösségben először élte át igazán Isten közelségét, a hit valóságos erejét, átadta az életét Krisztusnak, szívből és meggyőződéssel hívó kereszténnyé vált. Imádkozó életet kezdett élni, bűnbánatot tartott, bűnbocsánatot nyert, és szövetségre lépett Istennel az úrvacsorában.

– Az afrikai kunyhótól Európán át

Kanadáig mentem, ott ismertem meg Istent, és ez számomra felbecsülhetetlen érték. A legfontosabb, ami velem történhetett egész életemben – mondta el Pierre az *Evangélikus Életnek*.

Még Kanadában szolgálatba állították, tanított, prédikálni kezdett.

Miután a család hazatért Magyarországra, Békéscsabán találtak új otthonra. Itt ismerkedett meg a Magyar Pünkösdi Egyház békési székhellyel működő cigánymissziójával. Igehirdető szolgáltevéként maga is misszionál, járja a magyarországi cigány közösségeket.

Többször beszélt a cigánymisszió vezetőinek a falujáról, ahol esténként minden sötétségbe borul, és az emberek csak a reggelt várják. Ez megindította a misszióvezetők szívét, és kétszáz ezer forintot juttattak neki.

Ebből Pierre Sangala két napeletem tudott vásárolni, melyeket szülőfaluja két házához, rokonsága otthonaihoz szereltek fel taval.

– Egy fehér ember el sem tudja képzelni, mit jelent Afrikában, hogy ég két lámpa. Nem túlzás állítani, ez megváltoztatja az ottaniak egész életét. Tudnak világítani, mobiltelefont működtetni. Én is ezáltal tudom körülbelül havonta felhívni édesanyámat, hogy beszélhessünk egymással.

Dr. Pierre Sangala az utóbbi bő évtizedben Magyarországon környezetvédelmi felügyelőként dolgozott, de már 2007 óta a mai néven Békés Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságán talajvédelmi felügyelőként fejt ki tevékenységét. Elégedett a munkájával, és elégedett az életével is.

– Szeretnék visszatérni Maliba, talán majd amikor nyugdíjasok leszünk a feleségemmel. Szeretnék szolgálni a hazámnak, de nem mint hidrológus, ahogy eredetileg terveztem, hanem mint misszionárius. Szolgálókra van szüksége az országnak. Hallunk mostanában a polgárháborúról. De egy háborúnak mindig oka van, most a kőolaj- és aranylelőhelyekért folyik. Persze ezek sem az ott élők sorsát fogják jobbra fordítani, inkább a korrump kormánytagoknak és a nyugatiaknak hoznak majd még nagyobb gazdagságot.

Amit mi teszünk, amikor adományt viszünk az országba, úgy tűnik, csak cepp a tengerben, mégis az emberek életét jobbra fordítja, megkönnyíti. Az örömeik számomra is boldogságot jelent. Ahhoz, hogy segíteni tudjunk, nem milliók kellene, hanem csak szív – mondta el lapunknak dr. Pierre Sangala Békéscsabán élő geofizikus, misszionáló keresztény.

■ SZEGFŰ KATALIN

A nyugat-afrikai Mali Köztársaság 1960-ban nyerte el függetlenségét, és szakadt el Franciaországtól, melynek az 1800-as évek vége óta volt gyarmata.

A Magyarországnál tizenháromszor nagyobb területű Mali lakossága becslések szerint mintegy 12 millió fő. Fővárosa Bamako. Hivatalos nyelve a francia mellett a bambara, a tizenöt törzs közül a legnagyobbak a nyelve.

A népesség körülbelül hatvan százaléka muzulmán, két-három százaléka keresztény, a többiek a számtalan törzsi vallást követik. A tizenöt évesnél idősebbek mintegy nyolcvan százaléka írástudatlan. Az ország a Föld egyik legszegényebb állama.

Mali északon forró és száraz a klíma, eső olykor egész évben nem esik. Délen elviselhetőbb a forróság, és az esős évszak június végétől december elejéig tart. Minden tízedik mali lakos ma is nomád életmódot folytat, a többiek majdnem kizárólag a mezőgazdaságból és a halászatból próbálnak megélni. Az ország legfőbb exportcikke a gyapot.

Maliban a közelmúltban jelentős aranykészletet találtak. Jelenleg az országban polgárháborús állapot uralkodik.

»MEG NEM FEJTHETŐ, MEG NEM MAGYARÁZHATÓ TITKOS ERŐK MEGLÁTÓJA«

Négyszáznyolcvanöt éve fejezte be földi életét Albrecht Dürer

▶ *Ádám és Éva, Bűnbeesés, Káin megöli Ábelt, Sámson, Királyok imádása, Mária élete, A tékozló fiú, Passiók, Négy apostol, Szent Jeromos, Tízezer keresztény vértanúsága, A Szentháromság imádása, Apokalipszis. Csak pár cím felsorolásként azokból a rendkívül jellegzetes és szép fametszetekből, rajzokból, festményekből, amelyek az ember szeme előtt megjelenhetnek a négyszáznyolcvanöt esztendeje elhunyt Dürer nevének hallatán.*

Kevesen tudják, hogy a reformáció Németországának világhírű művésze – festője, grafikusa, könyvkiadója, művészetelméleti írója – magyar származású. Apja egy dél-magyarországi, Gyula melletti falu, Ajtós aranyművesként munkálkodott, innen vándorolt ki Nürnbergbe. Albrecht Dürer 1471-ben már itt látta meg a napvilágot.

A család neve is a magyar nevükre utal: az *idősebb Albrecht Dürer* eredetileg *Ajtósi Albertnek* hívták a szülőfaluból, Ajtósból eredően. Az „ajtó” németül „Tür”, innen a németesített név: *Thürer*, amely később *Dürerre* változott.

A Dürer ősök ötvösmesterek voltak, így az ifjú Dürer számára természetes volt, hogy elsajátítsa a szakmát. Apja műhelyében kezdett rajzolni és faragással foglalkozni. Kis idő múlva már mester mellé, a jó nevű Wolgemut-féle festő- és grafikusműhelybe került inasnak. Illusztrációkon dolgozott, majd a gyakorlóévek leteltével vándorútra indult. Bejárta Elzászt, Németalföldet, Svájcot, Itáliát.

Jelentős élményekkel, tapasztalatokkal gyarapodva hazatérte után műhelyt és boltot nyitott Nürnbergben. Rendkívüli módon vonzódott a kor nagy újdonságához, a könyvnyomtatáshoz. Alkotásai hamar ismertté és kedvelté váltak, az emberek csodálattal nézték kezűességét, hiszen hihetetlen részletességgel, valóságúen ábrázolt alkotásait sokszorosított grafikaként, könyvszerűen is árusította, útjain még kereskedett is velük. Művészi nyomatai jelentős hatást gyakoroltak a festészetre és az iparművészet minden ágára. Munkálkodása nyomán forradalmi módon

alakult át kora még késő gótikus köztötségekkel bíró német művészete.

Vallásosságáról, mély hitéről is tanúságot tett művészetével. Egész életén át hívó, keresztény ember hírében állt. Bár katolikus hitét élete végéig megőrizte, nagy hatással volt rá *Luther*. Megragadták a nagy reformátor írásai, rendkívüli bizalmat érzett tanításai iránt. Néhány gyönyörű metszetét is Luthernek ajándékozta. Nem véletlen, hogy élete alkonyán szellemi hagyatékaként Nürnberg város tanácsára hagyta *Négy apostol* című táblaképeit, amelyekre az *Újtestamentumból* vett idézeteket írt Luther Márton fordításában.

A keze alól kikerült számos grafika mellett sokoldalúságáról tanúskodnak különféle építészeti, szobrászati tervei, s még irodalmi vénáját is megcsillantotta: írt útinaplót, illetve családi, önéletrajzi vonatkozású műveket, festészeti és különféle elméleti tanulmányokat. Körzével és vonalzóval is láttatni szerette volna az igazságot. Még az első tudományos csillagterkép elkészítésében is közreműködött.

Megrendelői, vevői közt hírességek, neves uralkodók sorakoznak. Megtalálható köztük *V. Károly, Bölcs Frigyes, I. Miksa*. Ez utóbbi élete végéig legfőbb pártfogója, megrendelője, támogatója volt.

Dürer művészete halhatatlan. Ennyi évszázad távolából is emlékezünk, gondolkodunk, ámulunk s elmélyülünk Isten adta kezűességének gyümölcséin.

Az egykori kiváló művészettörténész, művészeti író, *Farkas Zoltán* (1880–1969) a *Nyugat* egyik 1929-es számában írta: „Dürer mindig meg nem fejthető, meg nem magyarázható titkos erők meglátója, aki mö-

göttük, sőt gyakran önnönmagában is az ördög játékát érzi, és megriad, hogy aztán hosszú időn át vívódjék magamagával és az egész világgal... Krisztus alakjában gyötördik és kínlódik együtt az egész emberiség fájdalomával, melybe aláztosan belenyugszik. Hiszen milyen csekély Jézus megpróbáltatásaihoz képest az emberi szenvedés, melyet csak a hit és megvallása enyhíthet. Csupán enyhíthet, de megszüntetni sohasem tud, mert vallója annyira földi ember, annyira húsból és vérből való, hogy nagy lelki és testi egészségében önkívületbe révülni sohasem tud, és még önkínzása is büntetés, de sohasem eksztatikus gyönyörűség. Ez az erős földiség átjárja minden alakítását még akkor is, midőn a földön túl akarna emelkedni, midőn a kézzelfoghatóan és szemmel láthatólag közvetlen világból eszmei elgondolások ábrázolásához nyúl. Allegóriái, mert beljük szereti öltöztetni legtitikosabb álmait, a földi megjelenés minden jellegzetességét magukon viselik, eszébe sem jut, hogy alakjaik szobrok, választékosabbak legyenek a hétköznapiaknál, legfeljebb csak annyiban különböztesse, hogy erősebbek, patetikusabbak legyenek. Dürer lelkének heves pathosa majdnem minden ábrázolására kiterjed. Erősen befolyásolja témaválasztását, és elkíséri egész életén át...”

Albrecht (Ajtósi) Dürer 1528. április 6-án, négyszáznyolcvanöt éve fejezte be földi életét. Az előbb idézett gondolatok jegyében hajtsuk meg fejünket kegyetlennel a reformáció korának egyik legnagyobb magyar származású – művésze előtt!

■ KERECSENYI ZOLTÁN

Magánkiadás, de nem magánügy. Erdélyi Csaba 2012-ben – hetvennyolc éves korában – megjelent, *Egy szikrányi fényt!* című verseskötete nem kíván „bestseller” lenni. Tulajdonképpen nem is törekszik sehová. Csupán elmondja, hogyan volt, és hogyan van most. Magát „avatatlan” költőnek nevezi, védjegyének a „lelkemből lelkezetséget” tekinti (Utószó: *Hetvenhat évesen*, 99–102. oldal).

Ez az őszinteség az, amely nem indítja a kritikust szakmai futamokra. Ha patikamérlegesen vizsgálná tartalom és forma egységét, az a szigorú esztétaként tartaná kezében Erdélyi Csaba kötetét, nem érthetné meg „észrevétlen”, de fontos üzenetét.

Erdélyi Csaba nem rejt véka alá, hogy „amíg jól mentek dolgai, eszébe se jutott verset írni” (Utószó). Legitim feldolgozási módja a traumáknak a verse (s)írás. Hogy miért kívánta mégis nyilvánosságra hozni – elsősorban rokonai, barátai, többek között *Rozsondai Béla* (a kötet szerkesztője) és *Giczy János* (a kötetborító *Harmadnapon* című festményének készítője) volt soprani osztálytársak és bátyja, *Erdélyi Attila* biztatására – ezeket a vallomásos, fájdalmas verseket, azt a következő néhány sor jól érzékelteti: „Baldog az, ki cseppnyi gyertyalángjával / fényt, meleget áraszt maga körül, / míg kanóca az olvadába nem merül, / avagy kovászoként elegyedve / a nagy tömegbe, / jó ízt visz bele észrevétlenül.” (21. oldal)

A versek négy nagy ciklusba ren-

deződnek. Az első, *A húsvéti asszonyok* című rövid ciklus hű felütése a kötetnek. Itt már rögtön láthatja az olvasó, számadó versekkel van dolga. Mi több, istenes, helyesebben: Istenhez forduló versekkel. „Íme, itt vagyok!” – szól *Az én dolgom* lírai alánya, ezzel odabizba magát és – hol erősebb, hol gyengébb – rímeit a lét nagy rímeltetőjére. Hozzá fordul, tőle remél választ és vigaszt. Hogy az olvasó ennek a bensőséges párbeszédnek fölütője lehet, az önmagában is gesztusértékű. Ez a (fel)vállalás tehát az olvasót is egy új befogatói beállítódásra sarkallja – már ha nem dermed sznobériába –, együttérzésre, részvétre és valamiféle sorsközösség vállalására hívja.

A következő, *Forgácszilánkok* címet viselő ciklus a teremtményiség tökélyének kibomlásával játszik el egy találó kép segítségével: a göcsörtös, nyers fadarab szimbolizálja az embert, a Teremtő meg mint faragó mester lép elének. A Mester rendületlenül – és mintha rezzenéstelenül – farag. A forgácszilánkok leválása a fadarabnak fájdalmas, de talán nem hiábavaló. „Hulljatok, hulljatok, / forgácszilánkok, / hogy a göcsörtös fadarabból / lassan végre kibontakozzék, / amit Mestere beelátott!” (26. oldal)

A szenvedés – a több versben is megidézett Jób és a küldetése elől menekülő Jónás történetének megidézésével – a kötet egyik alapkérdé-

se. De nem csak az egyéni szenvedés miértjei kapnak helyet. A *Kalodában énekelni* című versciklusban történelmi sebeket szagató versekre lelhetünk. Talán ez a legkevésbé sikerült része a kötetnek. Habár nemcsak Trianon felett kesergő sorokat találhatunk, hanem vigaszt kereső erőfeszítést és biztatást is. A főntebb idézett Mester-képet egy másik versben, más kontextusban is megtalálhatjuk: „Onnan, a másik lét felől / másként látszanak / gyötrelmes itteni dolgok; / magában értelmetlen / sok kis cseréparabka / mesteri kézzel összerakva / kigyúl s fenséges katedrális / pompás rózsaaablaka máris, / mi helyt a nap fénye átragyog rajta.” (*Történelem*, 46. oldal)

A *Nyári napfordulón* című ciklus ellenben – el nem leplezett árnyaival együtt is – napsugarasnak mondható. A hársak alatt halkán karikázik a lírai mesélő, aki ezekben a versekben letűnt nyarakat idéz meg: kompolti csendmuzsikát (61. oldal), Kék Madár szárnyának suhogását (64. oldal), Gyuszi bácsi kerek asztalánál töltött teadélután (73. oldal). Ebben a ciklusban kap helyet egy a léggel és léttel nagyszerűen eljátszó, könnyed-nehézkedő vers is, a *Levegő*. „Uram, könyörülj rajtam, / hiába hogy ne kapjam / még most is az áldott levegőt, / s végső lélegzetem ha vettem, / leheletteddel átjárva engem / eleveníts meg szent színed előtt!” (72. oldal)

Észrevétlen hűség

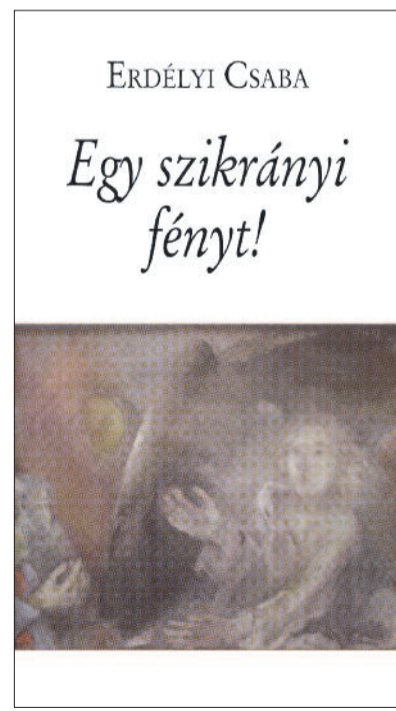
Erdélyi Csaba régi vágású költő, de – a resignált hangvétel ellenére – nem jellemző rá a lemondás. Épp ellenkezőleg. Nem mond le se édesapja szülőföldjéről, a bánsági határvidéken található, Szerbiához csatolt Fehértemplomról, se az ő egyetlen „Nórijáról”. Hiszi, hogy még megpillanthatja azt a kis sárga sapkát (79. oldal), amelyet a Császár fürdőben oly sokszor keresett szemével, hiszi, hogy szorongathatja odaát is azokat „a kicsi, keskeny, áttetsző kezeket” (77. oldal). Hiszi a földi „befejezetlen szimfónia” (95. oldal) végső, gyönyörű harmóniáját.

A kötetre egyáltalán nem jellemző az ironia, mégis előbukkan egy helyen, és egyszerségével hangsúlyosává válik. Itt önnön betegségével ironizál a lírai én: „Édes Barátaim, megbocsássatok! / Lehet, hogy ajtómon már akkor / Mr. Parkinson kopogtatott?” (95. oldal) Azzal, hogy egy pillanatra kilép a néha talán már kissé túlfuttatott bús futamokból, elárulja, hogy egy másik, távolságtartóbb szemszögből is képes élete filmjét nézni. Tárnyilagosan, érzelmektől mentesen. Paradox módon azt mondhatjuk, hogy ha az ilyesféle kilépésekből több volna, ha többször megcsillanna a csupán szikrányi fényre igényt tartó kötetben ez a fajta humor, talán könnyebben beléphetne ebbe a „kalodába zárt” világba az olvasó.

Ami leginkább tiszteletreméltó ebben a költői vállalkozásban, az a hűség. A „lírai én” hű önmagához, a versek eredeti „céljához” – az önmagukért valóságához – és a kötetet megjelentető, önmagán túlmutató vállalkozáshoz: a hasonló nyomorúságokkal küszködő olvasónak „Talán [...] társává lehetek.” (Utószó)

Az *Egy szikrányi fényt!* pont egy szikrányi fényt ad. Ennél többet nem is adhatna.

■ KINYIK ANITA

Erdélyi Csaba: *Egy szikrányi fényt!* A szerző kiadása, Budapest, 2012. Ára 1000 forint.

Madárdal a temetőben

Beszélgetés Deméné Smidéliusz Katalin evangélikus lelkésszel

WEÖRES SÁNDOR 100

► Nagykanizsa. Várnak az állomáson, hogy együtt menjünk a temetőbe, meglátogassuk Rózsás János sírját. Nemrég halt meg a Gulagon 1944-től 53-ig raboskodó férfi, akit mély hite, nem szűnő szeretete és a világhírű író, *Szoltsenyicin* biztató szavai életben tartottak Szibéria jégpoklaiban. *Deme Dávid* lelkész uram megmutatja a templomot, a lángoló rózsabokrokot, azután a könyvekkel zsúfolt szobában felesége, *Katalin* is mellénk telepszik, hogy visszapergessük az időt, és megidézzük evangélikus költőnk: *Weöres Sándort*. Az első és utolsó találkozást, hosszú betegségét, halálát és temetését a januári metsző hidegben.

– Ostffyasszonyfára kerültünk, a férjem ott volt lelkész – kezdi Katalin az emlékezést. – Én egyházmegyei segédlelkészként tevékenykedtem, és amikor Csöngén megüresedett a lelkészi állás, akkor kaptam a feladatot, hogy gondozzam az ottani gyülekezetet. Akkoriban mi, nők még nem viselhettünk Luther-kabátot. Mivel azonban lelképásztoroknak választottak, varrathattam magamnak.

Külön evangélikus közösség volt Ostffyasszonyfa és Csöngé, egymáshoz közel. Akkor viszonylag mind a kettő elég nagy létszámú, sok fiatalal. Éppen a harmadik gyermekünket vártam, de egy percig nem mondták, hogy mit kezdünk egy ilyen asszonnal. Óvó szeretettel vett körül a presbitérium, a gyülekezet áldott embereivel. A szép templomban ünnepeken sokan voltak, különösen temetésekben, olyankor az egész falu népe eljött. Mindig fölkészültem az igehirdetésre, de aggódtam, hogy elsírom magamat, mivel a falusi gyülekezetben mindenki közel állt hozzám. Megnyugtattak: „Tisztelendő asszony, ne féljen, mi mindannyian ott leszünk, odaállunk maga mellé, énekelünk, amikor meg Önnek kell beszélni, akkor mi imádkozunk, hogy erőt kapjon Istentől...”

– Meddig maradt Csöngén? Mikor találkozott Weöres Sándorral?

– Nagyon szép éveket töltöttem Csöngén. Én előtte is ismertem Weörest, szerettem a verseit, de személyesen csak ott találkoztam vele. Jött haza a feleségével; ott volt a temetőben a családi sírbolt, oda temették az édesapját, s szeretete volna, ha az édesanyja is ott pihenne. Ezért kérészt föl bennünket. Végül édesanyja nem a családi sírboltban, hanem a temető bejáratnál nyugszik. Gyönyörű síremléke van.

Ma is emlékszem, hogy a parókia előterében ültünk együtt, gyerekeink körbevették őket, az egyiket az ölébe ültette, és kedvesen beszélgetett velük.

A következő találkozás a hetvenedik születésnapjához kapcsolódik. Szombathelyre menet útba ejtette Csöngét, kis időt újból eltöltött szeretett falujában. Minket is meghívott az ünnepségre. Mentünk is, sőt sokan eljöttek a gyülekezeti tagok közül is, és köszöntötték Amy névvel együtt. Ott, a könyvtárban láttuk, hogy nagyon megromlott az egészsége. Mégis meglepett, váratlanul ért a hír, hogy kérésztüljek a temetésre. Ő ragaszkodott hozzá, hogy a faluja papja temesse, és Csöngén szeretett volna pihenni, de ha ebbéli kívánsága nem teljesült is, vitünk ottani földet, és azt szórtuk rá először a koporsójára.

– Miként zajlott a temetés?

– A férjemmel együtt mentünk föl Budapestre, télen, nagy havazásban. Szépen meg volt szervezve minden, a pannonhalmi bencések jöttek, akik nagy szeretettel fogadtak. Hálaadással gondolok rájuk, arra, hogy együtt szolgálhattunk *(lásd archív felvételünket)*. Bent a ravatalozóban először ők hirdették Isten ígését, és énekeltek gyö-

nyörően. Azt gondoltam, valaki a püspökeink közül búcsúztatja a költőt, vagy egy híres prédikátor, de mindenki tisztelte kérészt: nekem kellett a gyászoló gyülekezetben kiállni és prédikálni! Pál apostolnak a *Korinthusbeliekhez írt második leveléből* a 4. fejezet 18. versétől való részt választottam: „*Nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideigvalók, a láthatatlanok pedig örökké-*

valók. Tudjuk pedig, ha földi sátorunk összeomlik, van Istentől készített hajlékunk, nem kézzel csinált, hanem örökkévaló mennyei házunk.”

– Nagyon szép gondolat.

– Utaltam arra is, hogy a költő szeretett volna a szülőföldjén pihenni, a családi sírboltban. Ezért vittük a földet... de azt hangsúlyoztam végig, hogy a földi hajlékon túl – akárhol élünk, akárhol nyugszunk – nekünk annál jobb helyünk van. Maga Isten készített helyet nekünk Jézusnál, és neki is: Weöres Sándornak! Azóta is fáj, hogy a kiválasztott versét a nagy izgalomban nem találtam, pedig máig úgy gondolom, ebből tisztán kiviláglík, hogy a költő hívő ember volt.

A *Határőr* című verséről van szó, idézek belőle: „Én vagyok az ör, az ör a hegyen. / Csak ételem és dohánynom legyen, / a pénznel többet ér a kegyelem, / hisz kalmár ügyse jár itt a hegyen. / Uram Isten. // Itt élek én sikos kövek között, / honnan a völgybe szánkázik a köd. / A törésben víz villog az uton, / mért félek tőle? magam se tudom...” Most kihagyok három szakaszt, és a végét olvasom föl: „Embertelen magányban élek én / rücskös gyökéren, szívós pecsenyén. / Emlék se szól itt, a van voltalan, / az ég sírós, az éjjel holdtalan. / Uram Isten. // Egy magam-róttá kő a zsá-molyom, / az éveimet rajta számolom. / A sorsom nem küld asszonyt, se szüzet, / csak lenn gyújt egy-egy vibráló tüzet. / Uram Isten. // Ha a rovas betölti zsá-molyom... / ha meghalok: ki lesz a gyámolom? / A Krisztusnál van minden kegyelem, / én vagyok az ör, az ör a hegyen. / Uram Isten.”

– Sok versét lehetett volna választani...

– Ezt választottam, hiszen megszólal benne Istenbe vetett mély hite. De elég lenne egysoros is: „Isten rajtam végtelen könny, Isten bennem végtelen mosoly.” Eltettem magam-

nak a verset, és olykor előveszem: „ha meghalok: ki lesz a gyámolom? / A Krisztusnál van minden kegyelem...” A dogmatikusok azt mondják, az evangélikus hittételeinkbe tartozik, hogy egyedül Krisztus, egyedül a kegyelem, a Szentírás, a hit szól az igazság nyelvén. Ebben a versben mindegyik ott van, finom eszközökkel kimondva.

– Vannak még kedves emlékei?

– Hallottam arról, hogy egyszer rá akarták venni Weöres Sándort, hogy lépjen be a pártba. Kedvesen azt mondta, neki gondolkodnia kell

ezen, hiszen erről nem lehet elhamarkodottan dönteni. Másnap újból kérdezték, s ráfelelte, másképpen döntött. Mindig kitért a válasz elől, végül azt mondta, nem hiszi, hogy jó ötlet, hogy belépjen, mert ő buddhista szerzetesnek készül...

Visszatérve a temetésre, emlékezés közben jutott eszembe, hogy mikor prédikáltam, és ott álltunk a nyitott sírnál a bencés atyákkal, megszólalt az ágon egy cinke. Abban a hideg, szélverte temetőben olyan kristálytisztán, olyan gyönyörűen zengett az éneke, hogy azt gondoltam, talán abba kellene hagynom a beszédemet. Az a csöpp madár helyettem elmondja a lényegét: hogy nem reménytelen az élet. Weöres Sándor csodálatos költészete itt maradt, erő ad, és mindenkié!

– Nem szakadt el tőle?

– Lassan negyedszázada, hogy eljöttünk Csöngéről, de a költőtől soha nem szakadtam el. Mikor olvastam, sokszor érzem, hogy kedves falujáról szól, az ottani szorgos emberekről. Ilyenkor ott járok én is, a régi ismerősökkel beszélgetek. Gyerekeink nagyon szerették a nekik szóló verseit, különösen a legkisebb. Ha valahová elmentünk, vinni kellett magunkkal a kötetet. A gyerekeiseit tudtam kívülről, énekeltem is. Az egyik mindig idevarázsolta Csöngét: „Ha vihar jó a magasból, / Ne bocsáss el, kicsi bátyám. / Ha falomb közt telehold lép, / Kicsi néném, te vigyázz rám. // Falu végén van a házunk, / A bozótból ki se látszik, / De az angyal, ha leröppen, / Küszöbünkön vacsorázik.” Ugye milyen szép és egyszerű? Ha most, századik születésnapján betoppanna közénk, érezném, hogy ugyanazzal a szeretettel fogadjuk, mint régen. Körüljárhatná a nyárban tündöklő kertet, leülhetne a vidám gyerekek közé mesélni.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Októberre újabb Luther-kötet várható

Ülésezett a reformációi emlékbizottság

► A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóját előkészítő reformációi emlékbizottság újra összeült az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalában, hogy az aktuális fejleményekről tárgyaljon. A tagok a 2014-es plakát és jelmondat ügyében kiírt pályázat anyagairól is döntöttek.

Az ülésen először *Luther* végrendeletének faksimile kiadásáról tárgyaltak. A Corvina Kiadó által megjelentetett korábbi könyv példányai elfogytak, így egyházunk is gondolkodik valamilyen újabb kiadásról. Egy regensburgi kiadó (Verlag Bückle und Böhm) is érdeklődik az anyag iránt, s szakmailag kompetens, ám közérthető megfogalmazású kommentárokkal látná el az újra kiadandó könyvet. Felvetődött a Luther Kiadó közreműködése is, így a tárgyalások tovább folytatódnak a német féllel, *Cselovszkyné dr. Tarr Klárának*, az országos iroda ökömenikus és külügyi osztálya vezetőjének és *Csepregi Zoltánnak*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem egyháztörténész-professzorának a közreműködésével.

Bence Gábor az egyházzenei megkereséseket ismertette, majd a zenei pályázatok kiírásáról esett szó. Lene több program is: egyházzenei enciklopédia (2012–2014), himnológiai lexikon (2013), új komponálású orgonajáték-kötet (2015), felkérés vagy pályázat énekkari művek komponálására (2014), reformáció tematikájú musical/rockoratórium (2016), ünnepi hangverseny a Dávid-évből (2014) és 2017-ben, korálünnep évente változó színhelyen, változó formában, többféle zenei stílus bevonásával; és lenne egy, a reformáció századának evangélikus istentiszteleti formáit bemutató, négyalkal-

mas programsorozat Magyarországon és Németországban.

A 2014-es plakát elkészítésére kiírt pályázatra beérkezett anyagokat e sorok írója ismertette. A bizottság tagjai sajnos a beérkezett pályaművek közül sem szlogenben, sem pedig képileg nem találtak megfelelőt a plakáthoz. Elfogadták viszont – *Reuss András* javaslatára – a „Még ma elültetek egy almafát” szlogent, amelyhez most indul a képanyag keresése.

Az Evangélikus Országos Múzeum toleranciakiállításának iskolai népszerűsítésére tett javaslatot *dr. Harmati Béla László* igazgató.

Az ülésen a bizottság a Luther-rajzfilm jelenlegi állásáról, valamint a kormánnyal közös reformációi emlékbizottság felállításának ügyéről is tárgyalt.

Öröndetes tény, hogy idén októberben a Luther Márton műveiből készülő sorozat újabb kötete jelenhet meg. A könyvbemutatóra október 30-án 17 órakor kerülne sor a Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében. A kötet bemutatójával egy időben mutatkozna be a *Reformationsstudien und Geschichte* sorozat újabb kiadványa a tübingeni konferenciáról, valamint *Kónya Péter Észak-magyarországi hitvallások* című kötete is.

Az emlékbizottság következő ülése szeptember 18-án lesz.

■ Szöveg és fotó:

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

„Püspökülés”

► A Déli Evangélikus Egyházkerület budapesti, Puskin utcai székházában találkozott május 28-án a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Bizottságának tagjai, valamint a református és az evangélikus egyház püspökei. A tanácskozás a már hagyományos, rendszeres találkozás sorába illeszkedett. A testvéri légkörű, őszinte hangú megbeszélésen szóba kerültek az egyházak közötti, illetve az egyházak és az állam között fennálló kapcsolatok időszerű kérdései.

Az egyházi vezetők megosztották egymással tapasztalataikat a szeptembertől bevezetendő, kötelezően választható hit- és erkölcsstanórákra való beiratkozásról. Az oktatás szervezésével és lebonyolításával kapcsolatban még több nyitott kérdés került elő a megbeszélésen. Ezekről az egyházak közös levélben kérnek majd felvilágosítást a kormány illetékeseitől, továbbá a nyitott kérdéseket lezáró szakértői egyeztetést javasolnak.

A köznevelés finanszírozásával és az új köznevelési koncepció bizonyos rendelkezéseivel, oktatási intézmények átvételével kapcsolatban az egyházak a problémaeltár össze-gyűjtésén túl megállapodtak abban, hogy további közös egyeztetéseket kívánnak folytatni az oktatási kor-

mánnyal a folyamatok tisztázása és a törvényi rendelkezések véglegesítése érdekében.

Az egyházi vezetők egyeztettek továbbá a módosítás alatt álló egyházi törvény, valamint a temetői és a szociális törvény részleteiről is.

Az egyházak elhatározták, hogy a milánói ediktum kiadásának ezerhetedik évfordulója alkalmából közös konferenciát szerveznek ez év őszére. A tanácskozás a vallásszabadság, valamint az egyház és az állam évezredes kapcsolatának kérdéseit dolgozza fel.

Az egyházi vezetők következő találkozójára a tervek szerint 2013 októberében kerül sor.

► Forrás: del.lutheran.hu és Tarr Zoltán

► „Jézus!” – harsogta az aréna válaszul *Kunszabó Zoltán* kérdésére, aki azt tudakolta az *Ez az a nap!* közönségétől, melyik a legnagyobb név a világon... Tizenharmadik alkalommal tartották meg június 1-jén a keresztény egységet, az Isten dicsőítését és a nemzetünkért való imádkozást célul kitűző rendezvényt, amelynek házigazdái ezúttal is *Kunszabó Zoltán* és *László Viktor*, az Új Jeruzsálem Katolikus Közösség alapítói, a misszió elkötelezett munkásai voltak. Magyarország számos pontjáról és határainkon túlról több mint tízezen gyűltek össze a Papp László Budapest Sportaréna-ban, hogy hallgassák magyar és külföldi zenészek Istent dicsérő dallamait, valamint az est igehirdetőjeként *Ulrich Parzanyt*, a műholdas ProChrist evangélikusok révén hazánkban is jól ismert német evangélikus lelkészt.

László Viktor a *hosszánna* szó eredeti jelentését emelte ki köszöntőjében. A főszervező szerint pontosan arra van most szükségünk itt, Magyarországon, amit ez a szó kifejez: hogy Jézus megmentsen minket.

A köszöntés után *Henderson Dávid* érkezett a színpadra az *Almás Kornél* vezette alkalmi, több száz tagot számláló – nem véletlenül piros, fehér és zöld színekben pompázó – kórus és a baptista *Joy Gospel Music* szimfonikus zenekar mellé. A fiatal énekes az egyik televíziós tehetségkutató műsornak köszönheti népszerűségét, és már akkor, tévé-nézők ezrei előtt sem tagadta, hogy hívő keresztény. (Édesapja – *Paul Henderson* – a Krisztus Gyülekezte egyik budapesti közösségének lelkésze.) A közkedvelt szám, amelyet Dávid előadott, megalapozta az est hangulatát: a hallgatóság felállva, felemelt karokkal, csukott szemmel énekelt.

Nemcsak a kezdőéneket, hanem az egész eseményt jellemezte a keresztény kisközösségek alkalmain megszokott magatartás. Nálunk a *dicsőítés* mint az éneklés egy különleges formája szinte ismeretlen – habár legújabb ifjúsági éneklésünkben több „hillsong” is bekerült. Ugyanígy szokatlan az előadók beszédstílusa. A „Hányan vagytok itt, akik szeretik a názáreti Jézust?” és az „Egy nagy tapsot a názáreti Jézusnak!” jellegű fordulatokat még a Széleróza evangélikus ifjúsági találkozó programjain is nehezen tudná elképzelni a sorok írója.

Kunszabó Zoltán néhány igeszakaszt érintve egy-két percben beszélt a hit, a remény és a szeretet egységéről. A *Bolyki Brothers* szintén rövid időre állt színpadra. Szolgálatukkal a megbocsátásra hívták fel a figyelmet. Ezt követően magyar dicsőítő énekesek – *Pintér Béla*, *Prazsák László*, *Lakatos Péter*, *Dobner Illés*, *Csiszér László* és a *Gábel testvérek* – koncerteztek.

A kivetítőn végig követni lehetett a dalszövegeket, az előadók is szorgalmazták a közös éneklést. A nagyrészt egyszerű szöveggel énekelt dalokat gyorsan megtanulta a közönség.

A főszervezők – az *Ez az a nap!* felekezeti közönségét kidomborítva – különböző keresztény közösségek vezetőit köszöntötték a színpadon. Az egyházi képviselők egy-egy imát mondtak el az összegyűltnek nevében.

Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke imádságában az arénát szószórához hasonlította, amelynek köszönhetően most mindnyájan ízt, zamatot kaphatunk. A evangélikus vezető Istentől az erő, a szeretet és a józanság lelkét kérte, és hogy az itt kapott ajándékokkal hazatérve gazdagíthassuk a világot. A bencés rend, a református egyház, a pünkösdi egyház, a baptista egyház, a Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet és az Agapé Gyülekezet vezetőinek imádsága után a résztvevők közösen, felállva mondták el a *Miatyánkot*, majd énekeltek el a nemzeti imádságunkat, a *Himnusz*t.

Az est texasi „sztárcsapata”, a *Gateway Worship* következett, amely a huszonnégyezer tagot számláló Gateway Gyülekezet dicsőítő csoportjaként szolgál. Modern gospel énekeik legtöbbje egy-egy élet-történetet mond el, a megtérés pillanatában megváltozott emberről beszél.

Thomas Miller énekes-lelképásztor Péter apostol személyén keresztül szólt arról, hogy Isten mennyire szeret minket. Péter sok mindent elrontott. Amikor Jézus megkérdezte, hogy kinek mondják őt az emberek, Péter kivételesen jól válaszolt: „*Té vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.*” (Mt 16,16) De rögtön ezután ismét rosszat mondott. A megdicsőülés helyén arról beszélt Péter, hogy sátrakat kellene építeni. Erre viszont maga az Isten szólt közbe: „*Ez az én szeretett Fiam, red hallgassatok!*” (Mk 9,7) – azaz: „Fogd be, Péter!” Mi is sokszor értetlenek vagyunk, mint Péter, Jézus mégis szeret minket – magyarázta a lelkész.

Az amerikai együttest követően *Ulrich Parzany* evangélikus lelkész igehirdetését hallgathatta meg a közönség. A német prédikátor a ProChrist evangélikusok vezetője, korábban a német KIE (Keresztény Ifjúsági Egyesület) főtitkára volt. Igihirdetésében most Jn 14,26 és Jn 15,26 alapján szólt a Szentlélek munkáiról. A Szentlélek az, aki bizonyosságot tesz Jézusról, újra és újra dolgozik a tanítványokban, és minket is emlékeztet Jézusra: azt munkálja bennünk, hogy olvassuk a Bibliát, segít a Szentírás megértésében, és segít abban, hogy alkalmazni tudjuk az életünkben – mondta el Parzany.

A lelkész elismerte, hogy jó együtt erőteljes és hangos koncerteket hallgatni, viszont a csendnek is teret kell adni: ha nem tartunk csendes perceket, akkor nem halljuk meg, ahogy Jézus zörget, kopogtat az ajtónkon – figyelmeztetett. A kételkedőket arra szólította fel az igehirdető, hogy vegyék észre: a mai este is Jézus személyes elhívásának a része.

„A szeretet az egyetlen, ami elől nem lehet menekülni” – énekelt a színpadra ugró *Johnny K. Palmer*, aki profi táncoscsapatával és popdallal frissítette fel a hangulatot.

A soul, a gospel, az RnB és funky stílusjegyeit egyedülálló módon ötvöző amerikai zenész, az öt Grammy-díjas *Israel Houghton* és a *New Breed* együttes dicsőítő koncertje méltán lett az est fénypontja.

A mintegy százfős technikai gárda is kitett magáért a rendezvényen. A háttérképek, a levetített spotok, a kivetítők, a kameramozgás és a vágás, a kivetítőkre írt szöveg egyaránt kifogástalan volt. A fellépők közötti át-szerelés pedig pillanatok alatt megtörtént.

Az *Ez az a nap!* egyedülálló esemény Magyarországon: a külvilág felé megmutatja a keresztény egységet, a keresztény résztvevőknek pedig megerősítést ad. Akadt, aki egyetlen fellépő miatt jött el, mások évek óta látogatják a rendezvényt, és a testvérekkel való találkozás vonzza őket évről évre erre az alkalomra.

■ KOCZOR KINGA

E Z A Z

Idén voltam negyedik alkalommal az *Ez az a nap!*-on... Eleinte csak a koncertek miatt mentem, mert az akkori kedvenc együttesem (*Jesus Culture*) is fellépett a rendezvényen. De ahogy egyre több alkalmon vettem részt, kezdtem rájönni, hogy ez a rendezvény nem erről szól... hogy nem pusztán egy jó koncertre vagy előadásra megyünk el, hanem azért megyünk oda, hogy egységben, felekezettől függetle-

nül dicsérjük Jézus Krisztust, az egyetlen Urat, és hogy imádságban közbenjárjunk a bajbajutottakért, egymásért és nemzetünkért. (...)

A múlt szombat legjobb pillanatai közé tartozott, amikor a különböző országokból és felekezetekből jött vezetők, illetve szolgálók egyenként és együtt, egy szívvel imádkoztak a nemzetért, az egységért, a fiatalokért, a bajbajutottakért és azért, hogy Isten hatalmas munká-

ja meglátszódjon Magyarországon is. Ezekben az imádságokban hatalmas erő volt. (...) Az est folyamán elénekeltük hazánk nemzeti imáját is (...), de ez most teljesen más volt. Megelevenedett számomra, hogy valójában mi is a tartalma, az üzenete, és hogy mekkora erő van abban, ha ezt keresztények egy szívvel és egy lélekkel éneklék.

■ BAKOS BENEDEGÚZ tanuló
Deák Téri Evangélikus Gimnázium

Ulrich Parzany (jobbra) és tolmácsa

A felekezetek összefogása

Egyszerre volt szívszorító és örvendetes látni a különböző országokból érkezett közönség soraiban a számos látás- és halláskárosult, értelmi fogyatékos résztvevőt. Példa lehet ez az összetartozásra és egymás elfogadására korunk média formálta „szép új világában”. Ők azok, akikkel nem a képernyőkön, hanem az *Ez az a nap!*-on és hasonló eseményeken találkozhatunk.

Említsük meg a jelentős számú, egyforma pólóba öltözött önkéntes közreműködését is, akik a közönség eligazodását segítették, s készségesen ülőhelyükre kalauzolták a hozzájuk fordulókat.

A NAP!

Ha nem egy évtizedek óta szolgáló, gyakorlott evangélizátorról lett volna szó, bizony kudarcba fulladhatott volna az estének ez a része. A Németországból érkezett, jól ismert evangélikus igehirdetőnek, *Ulrich Parzany*nak éppen akkor kellett tartania prédikációját, amikor az önkéntesek még lázasan gyűjtötték az adományokat, és adták körbe a nap emblémájával ellátott perselyes dobozokat. A küzdőtérrel folyamatos beszélgetés zaja szűrődött föl a színpadra, a hátsó sorokból pedig megszólalt egy méltatlankodó hang: miért kellett megszakítani a koncertet „szövegeléssel”?

Ulrich Parzany azonban – bár látszott, érzékeli a megbomlott fegyelmet – nem a körülményekkel törődött, hanem feladatára összpontosított. Igei magyarázata nélkül csupán „hites élmény”, felfokozott hangulatú keresztyény „buzi” maradt volna az este. (A koncerten többször „hergelték” így a közönséget a fellépő zenekarok frontemberei: „Ki is az, akiért itt együtt vagyunk?” Mire a többzetes tömeg egy emberként harsogta a választ: „Jézus!”)

Imponálóan egyszerű igehirdetésében a prédikátor ugyanezt hangsúlyozta, megtöltve azonban mély tartalommal az önfelédlt kiáltásokat. Rámutatott, hogy az arénában zajló koncert egyedül Krisztusról szól, az ő dicsőítéséről és arról, hogy aki még nem ismeri az Urat, hallja meg hívó szavát. Először *János evangéliumából* olvasta fel a Pártfogóról, a Szentlélekről szóló ígéretet, akiről Jézus így beszélt: „...eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14,26b)

Az elhangzó dalokban benne munkálkodik a Szentlélek, aki Jézus kizárólagos hatalmáról győz meg minket újra és újra – mondta az igehirdető, majd azokat szólította meg, akik előtt Krisztus titka még nem tárult fel, akiket csak a jó zene ígérete vonzott a sportaréna. Nekik a

Unisono

Jelenések könyve jól ismert versét olvasta fel arról a Jézusról, aki megtalálható, akivel élő kapcsolatba le-

tekben, hogy az este többről szól lelkesítő koncertnél, nagyobb célja van a „szent” muzsikának annál, mintsem hogy csupán a hit dolgában „bennfenteseket” bátorítsa, vídámítsa. A tét ennél sokkal nagyobb.

Csizsér László

het kerülni, mert az ajtó előtt áll, és zörget (Jel 3,20).

Amikor Parzany frappánsan rövid, de nagyszerűen átgondolt igehirdetésének ehhez a pontjához ért, az aréna közönsége lecsende-

Azokban a percekben mind rádőbbsenhetek az egyháznak, Krisztus népének közös küldetésére, a tanítványokká tétel közös felelősségére. Erről Ulrich Parzany még kora délután egy, a lelkészek és gyüleke-

Israel Houghton

sedett. Talán tényleg a Lélek szólt azok szívéhez, akik eddig süketek voltak az isteni hívást meghallani. De a különböző felekezetekből érkezett hívő emberek is érzékelhetően felismerték ezekben a pillana-

zeti munkatársak számára szervezett szemináriumon szólt, Jézus imádságából idézve a fő gondolatát: „...eggyé legyének, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem...” (Jn 17,21)

■ B. PINTÉR MÁRTA

Evangelium a zene szárnyán

Tizenharmadik alkalommal várta múlt szombaton az *Ez az a nap!* elnevezésű ökumenikus rendezvény a fiatalokat és idősebbeket a Papp László Budapest Sportarénában.

A koncert helyszínének előterében a közönség ez alkalommal is a *Misszió Expó* keretében ismerkedhetett a gyülekezeti és missziós szolgálatok tevékenységével, illetve keresztyény témájú könyveket, CD-ket és más kiadványokat vásárolhatott. Az érdeklődők szép számban éltek is a lehetőséggel.

A közel hatórás – óriási kivetítő-kön is követhető – zenés dicsőítés az 1000 fős kórus és a *Joy Gospel Music* fellépésével kezdődött. Ekkora apparátus közös megszólaltatása nem könnyű feladat, a zenészek-énekesek mégis gyakorlottan adták elő az erre az összeállításra hangszerelt számokat. A kórus mellett érdemes kiemelni a kísérő – vonósokkal, fúvósokkal is kibővített – együttes ritmus- és basszshangszereseit, akik játékkal alulról támasztották a nem mindennapi méretű kórus hangzását. Műsorukba bekapcsolódott – egy szám erejéig – az egyik tehetségkutatón feltűnt *Henderson Dávid* is: egy Hozsánna-énekkel lépett fel, sikeresen.

A *Bolyki Brothers* a megszokott magas színvonalú a *cappella* énekléssel vívta ki a hallgatóság elismerését.

A már jól ismert magyar fellépők között volt továbbá *Pintér Béla*, *Csizsér László*, *Prazsák László*, *Dobner Illés*, *Lakatos Péter*, illetve a *Gáve*l testvérek. Mint kiderült, ők közel ezer saját dicsőítő kompozícióval járják az országot és a határokon túli területeket. Az említettek egyszerre léptek a színpadra, s felváltva, de egymást is kísérve, közösen énekelték egymás dalait. Nem lehet, de nem is kell különbséget tenni produkcióik között, hiszen mindannyian hitükkel megerősített, felvértezett zenéjükkel adták elő.

Jó volt hallani érthető szövegmondásukat, jó volt tapasztalni, hogy náluk a szöveg tartalma, jelentése a meghatározó. Hiszen a zene szárnyain az evangélium üzenetét törekednek eljuttatni hallgatóságukhoz.

Érdemes megemlíteni, hogy a rendezők adományokat gyűjtöttek a *Csak Egyet Szociális Segítő Központ* javára. Az intézmény a rászoruló, a társadalom perifériájára sodródott embereknek igyekszik segíteni, me-

legedőt, élelmiszert, étkeztetést kínál számukra. A központ tevékenységéről egy rövidfilmet is láthatott a közönség.

A műsort konferáló főszervező, *László Viktor* bejelentette, hogy elindították az *Ez az a nap Rádiót*, melynek zenei műsorai az interneten huszonnégy órán keresztül elérhetők.

A koncert alatt a gyerekeket színdarabokkal, játékokkal, kézműves-foglalkozásokkal és zenés műsorral szórakoztatták többek között *Pintér Béla* és a *Csemeték*.

A többórás rendezvény egyik szép pillanata volt, amikor egyházi vezetők – közöttük *Gáncs Péter*, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke – léptek a színpadra, imádsággal fordulva Jézushoz.

A tavalyi angol fellépők után idén két amerikai együttes érkezett Budapestre, hogy énekkel és zenével szólítsák meg Jézus Krisztust. Texasból – egy huszonnégyezer tagot számláló gyülekezetből – jött a *Gateway Worship* zenekar és fantasztikus énekesei. Az angol szövegeket a kivetítőkön együtt követő közönséget az est folyamán többször is megénekeltek a fellépők, de nem a rockkoncerteken megszokott módon – mintegy gyülekezeti éneként szóltak a dalok a nézőtérre is. Felemelő pillanatok voltak.

A programot az ötszörös Grammy-díjas *Israel Houghton* (gitár) és együttese, a *New Breed* zárta. Zenei értelemben is illik a csapatra a „profi” minősítés. Dicsőítő szövegeit mindvégig hihetetlen energiával, pontosan, dinamikusán, kifejezően szólaltatta meg. Zenéjükben a gospel mellett megtalálhatók a soul, a funk és a dzsessz elemei is. Ötletes és hatásos hangszerelés, professzionális előadás társult mindehhez.

Az amerikai istentiszteletek elmaradhatatlan hangszere, a Hammond orgona is több alkalommal szerepet kapott, s néhány pillanatra egy zenekari kiállásnál kristálytisztá, többszólamú a *cappella* – csak énekesei által megszólaltatott – kórust hallottunk. Csodálatos volt.

Az idei rendezvény több nemzet képviselőjének közös imájával zárult. Az óriási, fénybe borult színpadon az amerikai fellépők kíséretében szólt a zene és az ének országokért, nemzetekért, gyarapodó számú hívóért ezen a napon, hiszen ez volt az *Ez az a nap!* 2013.

■ HETESSY CSABA

Ez az a nap, amit nehéz szavakba önteni. Ez az a nap, amikor egy arénányi ember – Jézus szeretetét hirdető – fantasztikus energiákat mozgat meg.

Első döbbenet az a hatalmas embertömeg, amelyet ez a rendezvény egybe tudott szólítani. Második döbbenet a színpadon álló ezer fő egysege és összhangja... Gyönyörű hangzás, borzongató érzelmeket vált ki, azt hiszem, nem csak belőlünk... Rengeteg a fiatal! És örömmel, vidáman, Isten felé fordulva élvezik az összejövettel minden percét. (...)

Eljöttek barátaink az ország minden részéről, és a határon túlról is részt vettek e jeles nap eseményén. Boldogok vagyunk, hogy részesei lehetünk ennek a huszonnégy órás dicsőítésnek. Találkozzunk 2014-ben is! „Hogy zengjen néked, és el ne hallgasson felőled a dicséret.” (Zsolt 30,13)

■ BERTALAN ZSUZSANNA – SZIRT-NÁCSA BRIGITTA
Deák Téri Evangélikus Gimnázium

Az ezertagú kórus és a zenekar Henderson Dáviddal

KERÜLETI MISSZIÓI NAP

▶ A Déli Egyházkerület május 11-én Kiskőrösön megrendezett családi és ifjúsági missziói napján alig fértek el az érdeklődők a helyi evangélikus iskola ebédlőjében, ahol **Bálintné Kis Beáta** számolt be Nairobiiban végzett szolgálatairól. Több mint hét éven át a kenyai főváros egyik nyomornegyedében igyekezett segíteni a rászorulókat az Evangélikus Külmissziói Egyesület támogatásával és nagy találmányokkal. AIDS-es árva gyermekek ebédeltetését szervezte, bevételről gondoskodott néhány özvegyasszony számára azzal, hogy az általuk készített ékszereket magyar ismerősei között árulta, pártfogók rendszeres adományait pedig negyven diákot segített hozzá, hogy iskolába járhasson... Élményeiről, tapasztalatairól férjével – dr. Bálint Zoltán vízmérnökkel – közösen könyvet is írt, **Újra Afrikában** címmel, amelynek a bemutatója szintén a missziói napon volt.

– Az Újra Afrikában cím bizonyára arra utal, hogy nem először jártak a fekete kontinensen. A Lutheránus Világszövetség kiküldetésében 1985–1991 között már szolgáltak misszionáriusként Zimbabweben. Most tehát hadd kérdezzem meg: milyen újra itthon, Magyarországon?

– Igazából már harmadszor térünk vissza Magyarországra, hiszen a két említett afrikai országon kívül az óceániai Pápua Új-Guineában is eltöltöttünk négy esztendő. A hazatelepülés mindig nagy feladat. Fel kell számolnunk ottani életünket, meg kell válnunk megkedvelt bútorainktól s azoktól a tárgyaktól, amelyeket nem hozhattunk magunkkal – tudván, hogy itthon pedig mindent újra kell indítanunk.

Ezzel együtt azonban örömmel

Harmadszor újra Magyarországon

Beszélgetés Bálintné Kis Beátával

jöttünk haza. Hiányozni fognak ugyan afrikai testvéreink, ám itthon családtagok, barátok vártak. És mi tagadás, felszabadító érzés, hogy itthon szabadabban jöhetünk-mehetünk. A fehérnek Nairobiiban bizony nem tanácsos kimenniük az utcára. Ott mindig autóval közlekedtünk. Örülünk annak is, hogy most színházba mehetünk, s hogy olyan kulturális élményekben lehet részünk, amelyeket nélkülözni kellett. Könnyen „visszaakklimatizálódtunk”. Talán Isten szándékosan adta nekünk azt a képességet, hogy mindig alkalmazkodni tudjunk a körülményeinkhez.

– Nyolc évvel ezelőtt úgy beszéltek a kenyai kiküldetéséről, mint amelyben Isten vezetését látják. A missziói nap délutáni alkalmának Beáta a Hét év hét hónap Kenyában címet adta. Tudjuk, a Bibliában különös jelentősége, gyakran szimbolikus értelme van a hetes számnak.

– Semmiféle bűvös erőt nem tulajdonítunk ennek a ténynek. Véletlenül alakult így. Igaz, érdekes volt felfedeznünk, hogy a férjem írásba foglalt munkaszerződésében (Bálint Zoltán a FAO, az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Világszervezete kiküldetésében dolgozott Nairobi-ban – a szerk.) a kezdő munkanaptól az utolsóig pontosan hét év, hét hónap és hét nap (!) telt el. Ám nem emiatt, hanem Isten igei vezetése alapján tudtuk mindig, hogy a helyünkön vagyunk. Néha természetesen „fortyogtunk”, ha nem úgy alakultak a dolgok, ahogyan szeretettük volna, de egy percig sem volt kétségünk afelől, hogy az ő tervei szerint alakul az életünk és a ránk bízottak sorsa.

– A kiskőrösi alkalmon is erről beszélt?

– Igen, azt szerettem volna – saját példánkon keresztül – megértetni a hallgatósággal, hogy mindenkinek meg kell találnia a helyét. Lehet, hogy nem hatezer kilométerrel odébb, hanem talán a családban, a szomszédok között, de Isten min-

folyó adományokat. Kétségem nem is az ő hozzáértésükkel kapcsolatban van, inkább abban kételkedem, hogy a romló gazdasági helyzetben újabb adakozó kedvű embereket találhatnak Magyarországon.

– Az egyik bölcs gondolat a Példa-

ZSOLICZAI BALÁZS FELVÉTELE

denkire bíz valamilyen küldetést, feladatot. Nagyon megtetszett nekem az a jelmondat, amelyet a külmissziói egyesület fiataljai találtak ki, s ez lett az idén februárban tartott közgyűlés címe is: *Merd jobbá tenni a világot!* Ez a bátorítás nem nagyképcség. Isten tényleg ezt bízta ránk. Ki-ki a maga helyén azzal a kevéssel, amennyit Isten rábíz, jót hozhat a környezetébe.

– Az élménybeszámolón túl Beáta bizonyára beszélt arról is, hogy a kenyai árvák támogatása töretlenül folyik. Most már innen Magyarországról figyelni és tanácsolja az Uhuru gyűlésekben szolgáló afrikai testvérek munkáját. Tudom, megmutatta nekik, hogyan könyveljék majd a be-

szédek könyvében így hangzik: „...aki mást felüldít, maga is felüldül” (11,25). Hazatértünk óta tapasztaljuk, hogy az emberek itthon rettentően pesszimisták. Nem látnak kiutat a nehézségeikből. A Szentírás pont egy ilyen kiutat mutat. Aki önmaga körül forog, csak lefelé néz, az elszedül, elesik. Távlata csak annak lesz, aki fel-emeli a fejét.

A Biblia is erre biztat: emeljük fel a tekintetünket Istenre, s hogy lássuk meg a másik gondját. Éppen az afrikai nyomora kell, hogy ráébresszen bennünket, hogy milyen nagy ajándék, hogy ide, Magyarországra születünk. A mi szegénységünk össze sem hasonlítható azzal a mélyszegénységgel, amelyben ők élnek. Ter-

mészetesen nem mindenkinek kell az afrikaiakat segítenie, ki-ki döntse el, hogy kiket támogat. Egy a fontos: Isten áldása annak az életén van, aki másokra is gondol.

– Tudom, hogy mások támogatásáról Beátáék nem csupán beszélnek, hanem a gyakorlatban is megvalósítják. Az Újra Afrikában című könyvük magánkiadásban jelent meg, amelynek költségét teljesen magukra vállalták. Aki kifizeti az ezernégy-száz forintos árat, az tudhatja, hogy a bevétel teljes egészében a Nairobi-ban élő árvák és özvegyek közötti szolgálatot segíti. Aki nem jutott hozzá a kötethez Kiskőrösön, hogyan szerezheti be?

– Elsősorban tőlünk vásárolható meg. Igyekezünk minél több gyülekezetet meglátogatni, hogy beszámolhassunk kenyai misszióinkról. Ilyen alkalmakra mindig viszünk magunkkal a könyvből, de az Evangélikus Külmissziói Egyesület sokak által ismert címén is megrendelhető lesz: EKME, 1085 Budapest, Üllői út 24.

– Kenyából való hazatérésük óta eltelt már jó néhány hónap. Ha most hallja Nairobi nevét, mire gondolt elsőként?

– Ez a szó jut eszembe: otthon. Igen, még most is ezt a fogalmat idézi fel bennem ennek a nagy forgalmú, szörnyen nyüzsgő városnak az említése. Ott éltünk több mint hét éven át, s ennek az élménye kitörölhetetlenül bennünk marad. Ha holnap reggel nairobi szobánkban ébrednék, azt hiszem, a legnagyobb természetességgel folytatnám azt az életet, amelyet ott hagytunk... Leginkább persze arckok és helyszínek jelennek meg előttem. Egy börtön, ahol női rabokat látogattunk meg, templompadok, amelyeken ülve fűzték az asszonyok a gyöngyöket, az árva gyermekek kedves tekintete, az udvar, ahol az ebédért sorakoztak... Arckok, amelyeket ha felüldítünk, magunk is felüldülünk.

■ B. PINTÉR MÁRTA

▶ A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület május 11-én Beleden rendezett missziói napján dr. Komlósi Piroska, a Károli Gáspár Református Egyetem docense **Elengetés, megbocsátás** címmel tartott előadást. A családterápiával is foglalkozó pszichológust ennek kapcsán kérdeztük.

FORRÁS: PÁROKIA.HU

– Hogyan élte meg a missziói napot?

– A lelkemben májusi szombatra készülttem, de Pesten zuhogó eső fogadott, és elkezdtem aggódni, hogy szegény öszezgyűlt közönség hogy fog az esőben szenvedni. Amikor aztán megérkeztem a nap helyszínére, nagy örömmel láttam, melegség és meghitt nyugalom van. Azt gondoltam, hogy a gondviselés ismét működött.

– Miért aktuális az elengedés és a megbocsátás témája?

– Ez a probléma valamennyiünk életében folyamatosan jelen van. Mindig érnek bennünket olyan dolgok,

Szárnynyesegetés helyett elengedés

Interjú dr. Komlósi Piroska pszichológussal

amelyek fájdalmat okoznak. Ezekkel meg kell birkóznunk, el kell engednünk, túl kell jutnunk rajtuk, hogy előrehaladhassunk az életünk útján. Egy-egy kapcsolatban nagyon sok sérelem éri az embert; a legfájdalmasabbak éppen azokban a kapcsolatokban, amelyekben leginkább keressük a biztonságunkat, ahol elfogadásra és szeretetre vágyunk. Gyakran hallom ezt a bánatos kifakadást: „Miért van az, hogy pont azokat bántom a leginkább, akiket a legjobban szeretek?”

Ez sajnos így van. Ha magunkba nézünk, be kell ismernünk: a legtöbb indulat otthon, a szeretteink között tud kijönni belőlünk. Ennek a magyarázata egy pszichológiai jelenséggel érthető meg. Fontos számunkra a biztonságos kapcsolat, kötődés, elfogadottság, és amint ezt a biztonságot valamiért veszélyben érezzük, azonnal feszült állapotba kerülünk. A bizonytalanság, a szorongás előhív bennünk egy olyan stresszállapotot, amely aztán agresszív megnyilvánulásokhoz vezet.

– Előadásában Ön megkülönböztette a sérelem és a sértés fogalmát. Mit jelentenek ezek pontosan?

– Érdemes megkülönböztetni a kapcsolatokban a sérelmeket és a sértéseket. A sérelem az, ha én magam úgy érzem, hogy valaki megsértett – bántó megjegyzés, kritika, meg nem

értettség, félreértés. Ezeket nagyon sokszor úgy értelmezzük, hogy akitől ilyet kapunk, az ellenünk van, szándékosan leértékelnek, elutasítanak bennünket. De az esetek nagy részében a beszélőnek nem ez a szándéka. Ilyenkor valószínűleg az a probléma, hogy nagyon sok korábbi sérelem, elutasítottság halmozódott fel a lelkünkben, és emiatt túlérzékenyek lettünk, ott is sértést hallunk, ahol nincs. Mert automatikusan mindenről az jut eszünkbe, hogy minket már megint bántanak, már megint nem értenek meg, már megint nem fogadnak el, már megint nem vagyunk elég jók a másikkal.

Más a sértés, amelyet a másik ember szándékosan okoz nekünk. Sokféleképpen tudunk erre reagálni. A tipikus reakció az, hogy vagy bezárjuk a fülünket, vagy azonnal indulattal válaszolunk. De nagyon fontos, hogy azt vegyük észre, érzékeljük, hogy a másik embernek velem valami baja van. Ezt a legjobb tisztázni. Vagyis meghallani a bántást, szembenézni vele és megbeszélni. A sértéseket meg kell tanulnunk megfelelő módon kezelni. Gary Chapman egyik könyve, amely *A szeretet másik arca – a harag* címet viseli, erre tanít.

– Mi segíthet elengedni a sérelmeinket?

– Ha körülnézünk, látjuk, hogy

ezekben a fájdalmakban, sérelmekben másoknak is részük van. Ez egy picit enyhíti a fájdalmat. Aztán elemzően gondolkodni kell azon, hogy tulajdonképpen hogy is jutottunk el egyúttal ide. Érzékelnünk kell, hogy a bántás, a sérelemokozás pillanata előtt nagyon sok jó is volt a kapcsolatban. Fontos, hogy egy-egy sérelem miatt ne írjuk át a múltat, ne értékeljük át rögtön mindent.

– Hogyan juthatunk el a megbocsátásig?

– A megbocsátáshoz az kell, hogy akarjam, morálisan érezzem, hogy a helyzet valamilyen rendezést kíván. A kapcsolatokat, amelyeket kaptunk, át kell menteni a megromlás, megszakadásra. Meg kell keresni először azt, hogy mi mit tettünk, mivel idézhettük elő ezt a helyzetet. Utána azon kell gondolkodnunk, hogy a másik hogyan érezhette magát, hogyan csúszott bele ebbe a viselkedésbe. Tehát a saját részemet meg kell bánni, és a másik részét is tudatosan meg kell nevezni. Ha elől tudok járni abban, hogy az én részemet beismerem, és azért bocsánatot kérek, akkor a másiknak is könnyebb lesz bocsánatot kérnie.

– Az elengedés a szülő-gyermek kapcsolatban is kulcskérdés. Családterapeutaként szerzett tapasztalatai alapján mi a véleménye erről?

– A gyerekkori sérelmek és az ifjúkorban szerzett tapasztalatok nagyon meg tudják terhelni a későbbi házasságot. Fontos, hogy a párválasztás folyamata tartalmazza azt a mozzanatot is, hogy a múltamtól eltávolodom. A szülőknek pedig képesnek kell lenniük a gyerekeiket útra engedni. Hagyni, hogy eltávolodjon, hagyni, hogy kiválassa, hogy mik azok a dolgok, amelyeket folytatni akar, és melyeken akar változtatni.

Az aggódo és leértékelő szülői mondatok: megannyi szárnynyesegetés. De a gyerekeknek ki kell próbálniuk a szárnyaikat. A madárszülőök milyen bölcsel: hagyják, hogy a kicsik próbálkozzanak. A túlféltés, a túlgondoskodás a mi gyarlóságunk, nem a gyerekek fejlődését szolgálja. Nagyon sokszor látom, hogy egy házasság azért nem tud jól működni, mert mind a két fél hazahát a szüleihez – vagy úgy is mondhatnánk: hazahúzzák –, s onnan vár, onnan nyújtanak neki segítséget, ahelyett hogy a társával közösen dolgozna a megoldások keresésén.

Az elengedés nem könnyű, mert meg kell élnünk, hogy valamivel kevesebbek leszünk. Ha a gyerekeinket engedjük el, az aktív anya- vagy apa-szerepünk lesz kevesebb, de ezzel a gyermekünk önállóságát, fejlődését segítjük. Nekünk pedig további fejlődésre, meglévő vagy újonnan alakítandó kapcsolataink gazdagítására nyílik lehetőségünk.

■ ADÁMI MÁRIA

– V I S S Z A T E K I N T Ö

► Közel ezerháromszázan vettek részt május 11-én a Déli Evangélikus Egyházkerület családi és ifjúsági missziói napján – köztük majd harmincan Kecskemétről érkeztek Kiskőrösre. Néhányukat kérdeztem arról, mi jelentette számukra a legtöbbet.

Hulej Enikő másodlelkész sikerként könyveli el, hogy gyerekeket, fiatalokat és felnőtteket egyaránt sikerült elcsábítaniuk Kiskőrösre. Ráadásul hazafelé többektől is olyan visszajelzéseket kapott, hogy megmozdító, lendületes nap áll mögöttük.

Az egyházmegyei missziói lelkési tisztséget is betöltő Enikő korábban számos bibliakört vezetett már, de most hosszabb szünet után vállalt újra ilyen feladatot.

„Olyan volt, mintha kiscsoportos lelkigondozáson lennék. Rengeteg konkrét helyzet került elő – családi jellegű konfliktusok, gyülekezeten belüli sérelmek és a népek közötti békétlenségek egyaránt szóba jöttek –, és kerestük is ezekre a megoldást. Külön örültem, hogy nemcsak én próbáltam – mint csoportvezető – megoldást javasolni, hanem egymásnak is tudtak segíteni a testvérek. Komoly, egyszerűsített közvetlen hangvételű volt a beszélgetés. Utólag azt érzem: egyetlen felesleges szó sem hangzott el.”

***

Krett György felügyelő először volt kerületi missziói napon. Mint mondja, ő maga nem könnyen elegyedik szóba másokkal, ezért új ismerősöket nem szerzett, de a korábbi, más egyházi rendezvényekről ismert evangélikus testvérekkel örömmel váltott néhány mondatot.

A kiscsoportban, amelybe került, bárki elmondhatta a gondolatait – de főként két-három ember vitte a szót. Akik úgy érezték, van kinek, van mit megbocsátaniuk, azok mécsesest is gyűjthettek.

Délután *Gáncs Péter* püspök *Tolerancia és/vagy misszió?* című fórumbeszélgetésén vett részt. S hogy mit vont le a konklúzióként? „A legfontosabb az, hogy legyünk tisztában a saját hitünkkel. Míg közben mások vallását tiszteletben tartjuk, a saját nézetünkben nem engedhetünk.”

***

Gergely Zsuzsanna nagyon várta ezt az alkalmat. Amikor évekként elzöngélt – akkor még idős édesanyjával – először járt kerületi missziói napon, megdöbben attól, hogy mennyi evangélikussal lehet egy helyen. (Addig csak a szűk kis kecskeméti gyülekezetet is-

Kiskőrösi morzsák

merte.) Ez azóta is mindig nagy hatással van rá – különösen akkor, amikor mindenki együtt énekel.

A szabadon választható programok közül a kenyai árva gyerekek, egyedülálló anyák közötti szolgálatról hallgatta meg *Bálintné Kis Beáta* előadását. Azért ezt választotta, mert ő is azt vallja: „Az eseteken az ember, ahol tud, segítsen.”

***

Komlódiné Alföldi Erzsébet 2006 óta – egy kivétellel – minden missziói napon részt vett. Számára is az jelenti a legnagyobb élményt, hogy ilyen sok evangélikus testvér közösségében lehet. Szerinte a sok program miatt új kapcsolatok kötéseére nincs igazán lehetőség, de természetesen ő is örömmel üdvözli azokat, akikkel korábban máshol már összeismerkedett.

A nyitóalkalmon fent ült a karzat sarkában, sajnos ott *Deák László* ígért hirdetését alig lehetett hallani. A záró istentiszteletről kedves üzenetként hazahozta, amint *Szabóné Mátrai Marianna* a két tenyerünkbe helyezte a vigasztalás és a türelem ajándékát.

„A délutáni programok közül már akkor kiválasztottam *Varga Gyöngyi* orgonazenés áhítatát, amikor megláttam a plakátot. Tudtam, hogy erre fogok elmenni – és nem is csalódtam. Az elhangzottakból legjobban a következő történet ragadott meg: mindannyian egy kötélen vagyunk összekötve a Jóistennel; én ezt magamban a szeretet fonálának neveztem el. Mi, emberek ezt a kötelet mindig elvágjuk, de Isten újra és újra összeköti. A kötel így egyre rövidebb lesz, mi pedig egyre közelebb kerülünk hozzá.”

***

Dobrai Lotti és *Oláh Niki* a Kecskeméti Református Általános Iskola nyolcadikos tanuló; először voltak ilyen nagy horderejű egyház(kerületi) alkalmon. Az iskolában ugyan keresztény fiatalokkal vannak körülveve, de a gyülekezet ifjúsági csoportja kicsi, ezért nagy – egyszerűsített furcsa – élmény volt számukra ennyi evangélikus fiatalal együtt lenni. (A kerületi missziói napon belül rendezték meg a kerületi ifjúsági nap programjait is. – A szerk.)

Tetszett nekik a nap szervezetsége és az, hogy nem erőltettek rájuk egy programot sem, hanem szabadon választhattak közülük. A teológusokból álló *Agape* koncertjét mindketten él-

vezték; a felnőttekkel közös programok közül Lottit a nyitó-, míg Nikit a záróalkalom érintette meg különösen is. Szerették volna meghallgatni az afrikai előadást is, de már nem volt hely a teremben.

A kultúrák közötti misszióról szóló beszélgetésen különböző vallások képviselőinek öltöztek be. Lotti hindu, míg Niki névleges keresztény lett.

„Kaptunk egy-egy lapot, és a rajta lévő információkat úgy kellett felolvasnunk, mintha igazak lennének ránk. Így sokkal élvezetesebb volt, mint ha egy század előadást hallgattunk volna” – meséli Lotti.

„Volt egy olyan kérdés, hogy mi a véleményem Jézusról, szeretnék-e olyan lenni, mint ő – folytatja Niki. – Erre a következőt kellett válaszolnom: »Ha őszinte lennék, akkor bevallanám, hogy a csodákban és a feltámadásban nem hiszek – de nem vagyok őszinte.« Tetszett, hogy kicsit másnak adhattam ki magam, mint aki valójában vagyok – ugyanakkor kényelmetlen volt úgy tenni, mint ha Jézus semmit nem jelentene nekem.”

***

Katona József párjával és két kisgyermekével érkezett Kiskőrösre. Tavaly és tavalyelőtt is részt vettek a kerületi missziói napon Bonyhádán, és a kicsik mindkét alkalommal a gyerekprogramokra mentek.

„*Bálint* – aki öt éves lesz szeptemberben – ezúttal félénkebb volt, velünk maradt, de a hét éves *Léna* nagyon jól érezte magát az óvodai foglalkozásokon. Lelkesen mutatta a koronáját, amelyet készített, mesélt a gyurmázásról, és a helyi pedagógusok reggeli bábelőadását is élvezte.”

A nyitóevangélizációról a már említett bábelőadás miatt maradtak le, a záró istentiszteletről pedig ugyancsak a gyerekek miatt jöttek ki. Helyette elsétáltak Petőfi szülőházához, és belehallgattak a Bács-Kiskun megyei fúvószenekarok találkozójába.

Az ebéd utáni programok közül a *Hét év hét hónap Kelet-Afrikában* című előadáson vettek részt. József korábban olvasott már a Bálint házaspár kenyai szolgálatáról, és most is csodálattal hallgatta, hogy miként képes valaki ilyen hosszú időn keresztül külföldi missziós feladatot vállalni egy idegen országban – ugyanakkor az előadás arra is rádöbbentette, hogy helyben is van hol, van kinek segíteni.

„Két évvel ezelőtt keresztelkedtem meg, és nagyon örülök, hogy a Jóisten kegyelme által ilyen közösségbe kerülhettünk a családommal. Áldott volt az egész rendezvény, és a szervezők is mindent megtettek azért, hogy jól érezzük magunkat. Le a kalappal előttük!”

■ *Lejegyezte: VITÁLIS JUDIT*

HETI ÚTRAVALÓ

Jézus Krisztus mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)

Szentháromság ünnepe után a 2. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben Isten hív minket. Ne vessük meg azt, aki szól! Az Úr „Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait”. (Zsid 4,12; Lk) Jézus e hívásában a megnyugvás üdvösséget jelent az egész ember számára. Isten szeretete és jósága körülöleli életünket. „Mi, akik élünk, áldjuk az Urat mindörökké!” (GyLK 749) Ma is „*boldog az, aki Isten országának vendége.*” Az Úr hívása most nekünk szól: „*Jöjjetek, mert már minden készen van.*” Az ott és először meghívottak világi gazdagságuk miatt nem értek rá, „nem mehetek”, „*de még van hely!*” mindenkinek. (Lk 14,15.17.22) „*Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!*” (Jel 19,9) Krisztus egy teste a zsidókból és a pogányokból álló gyülekezet; s ők többé nem „*idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek, és háza népe Istennek.*” Az Úrban „*ti is együtt épültök az Isten hajlékáva a Lélek által.*” (Ef 2,19.22) A bölcsesség s a balgaság hívogatása ugyanúgy kezdődik: „*Aki tapasztalatlan, térjen be ide!*” Ám csak „*a bölcsesség kezdete az Úrnak féltelme, és a Szentnek a megismerése ad értelmet.*” (Péld 9,4–16.10) Isten hív (lásd Ézs 55,3; Jer 31,25), keressük, amíg időnk van. Jézusban közel jött, ám az Atyát az ismerheti, „*akinek a Fiú akarja kijelenteni.*” (Mt 11,27) Mózes gyilkolt, s elmenekült Midján földjére. Ott megvédte a leányait Reuél főpappal, aki őt a házába fogadta: „*Hívjátok ide, és egyék velünk!*” (2Móz 2,20b) Jövevény lett idegen földön; de minékünk sincs „*itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.*” (Zsid 13,14) Elkána gyermektelen felesége, Anna is megnyugvást talált Silóban, az Úristen házában. A Seregek Urához kiáltott nyomorúságában, s erős fogadalmat tett: ha „*fiúgyermeket adsz szolgálólányodnak, akkor egész életére az Úrnak adom.*” (1Sám 1,11) Megvendéglte a hozzá jött s öt hallgató négyezer férfit s családjait az Úr, mert a Messiás népének tanítója, orvosa, szabadítója s táplálója. E tettével a teljességet és a tökéletességet is kiabrázolta: „*...vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte... Mindnyájan ettek, és jóllaktak, azután összeszedték a maradék darabokat hét tele kosárral.*” (Mt 15,36–37) A gonosztervek közül a „*jobb*” már nagypénteken Isten országának lakója lett. Ő elismerte bűnösségét, a jogos büntetését is hittal kérte: „*Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba.*” (Lk 23,42) Luther szerint: „*A lator jól látja a maga vétke mellett Jézus ártatlanságát. S mi egészen hasonlatosak vagyunk hozzá. Kialtsunk mi is Krisztushoz!*” Az Úr prófétája megjövendölte népe hazatérését – ez előképe is az öröklét vacsorájának: „*Megjönnek majd, és ujjonganak Sion magaslatán, élvezik az Úrtól kapott javakat...*” (Jer 31,12) „*A Sion hegyén, Uram Isten, / Tied a dicséret! // Örvendeznek és énekelnek.*” (EÉ 488)

■ GARAI ANDRÁS

ZSOLCZAI BALÁZS FELVÉTELEI

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Tengelic

Sokan stiglichént ismerik a német *Stieglitz* szó miatt.

Egyike a legtarkább madarainknak. A fiatalok feje az első vedlés előtt még szürke, de szárnyukon már ott díszlik a gyönyörű aranysárga szalag.

A tengelic fasorokban, kertekben, gyümölcsösökben mindenütt előfordul, de a zárt erdőbe nem megy.

A hím éneke nagyon szép, folyamatos, kedves csicsérgés.

A párok május és július között kétszer költenek. A tojó növényi szálakból építi a fészket, a csészét nyárfapihével béleli ki. Lakóhelyként kedveli az akácot, a települések utcáin gyakori gesztenyét és gömbakácot. A fészek mindig valamelyik kinyúló ágon épül.

A tojó egyedül kotlik. Meleg időben hagyja csak el rövid időre a fészket, de párja is hoz neki élelmet. A fiókákat már mindkét szülő gondozza.

A tengelic magevő madár, a legkülönbözőbb apró magvakat fogyasztja.

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

lomány egy része ősszel Dél-Európába repül, télen is találkozhatunk tengelicekkel. Rendszeresen érkeznek hozzánk csapatok Skandinávia, Ukrajna és Oroszország felől.

Magyarországon a tengelic gyakori madár. A télire hozzánk érkezettek a tél vége felé gyakran egy magasabb

RAJZ: BUDAI TIBOR

A fiókákat azonban főleg hernyókkal és más rovarokkal táplálja. Nem a csőrében tartva hozza a táplálékot, mint például a cinege vagy a fekete rigó, hanem a begyében tárolt, felpuhult eleseget öklendezi a fiókák torkába.

A mezőkön különösen azokat a területeket kedveli a tengelic, ahol sok bogáncs van. Nagyszerű látvány, amikor a tucatnyi vagy még több madár aranysárga csíkos, fekete szárnyával verdesve egyensúlyoz a bogáncson, miközben hegyes csőrével az apró magokat szemelgeti.

Nyár végén és ősszel csapatokba verődve járják a határt, gyakran más pintyfélékkel, kenderikékkal, fenyőpintyekkel társulnak. Bár a hazai ál-

fán gyülekeznek, és kórusban énekelnek. Járnak a téli etetőre is.

Korábban gyakran tartották kalitkában, ma védett. Természetvédelmi értéke huszonötezer forint.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Vajon hány tojás van a tengelicfészkekben?
2. Milyen színűek a tojások?
3. A fiókák mikor repülnek ki a fészkekből?

Válaszok: 1. többnyire öt; 2. kékesfehéren; 3. kéthetes korukban.

Tudáspróba

Ez alkalommal az idei országos evangélikus hittanverseny gyűlekezeti döntőjének – az 1–2. osztályos

korcsoport számára készült – feladatai közül oldhattok meg ti is néhányat.

Totó

- a) Hány versből áll a 150. zsoltár?
1 – hét
2 – hat
x – öt

- b) Hogyan kezdődik a 150. zsoltár?
1 – „Dicsérjétek az Urat!”
2 – „Dicsérjétek Istent!”
x – „Minden lélek dicsérje az Urat!”

- c) Hogyan végződik a 150. zsoltár?
1 – „Dicsérjétek az Urat!”
2 – „Dicsérjétek Istent!”
x – „Minden lélek dicsérje az Urat!”

- d) A 150. zsoltár szerint pontosan hol dicsérjük Istent?

- 1 – szentélyében
2 – templomában
x – a földön

- e) Amikor Jézus útban volt Jeruzsálem felé, és találkozott a tíz leprással, e két vidék között járt a Szentírás szerint:
1 – Samária és Júdea
2 – Samária és Galilea
x – Galilea és Júdea

- f) A tíz leprás közül az egyik így dicsőítette Istent:
1 – fennhangon
2 – énekelve
x – kitárt karokkal

- g) Amikor a leprások a templomhoz értek...

- 1 – elfáradtak
2 – megtisztultak
x – meglátták Jézust

- h) Mi Jézus utolsó mondata a visszatért lepráshoz?

- 1 – „Kelj fel, menj el, hited megtartott téged.”
2 – „De vajon nem tízen tisztultak-e meg?”
x – „Szólj a többieknek, hogy dicsőítsék Istent!”

(Megoldás: a–2; b–1; c–1; d–1; e–2; f–1; g–2; h–1)

Betűszó

Alkoss egy szót a kezdőbetűkből! Melyik történetben szerepel ez sokszor?

(Megoldás: Kánaán, Ábrahám elhívása)

Jézus születése

Számozzátok be a történet sorrendjében az alábbi mondatokat!

- Felvitték Jézust Jeruzsálembe.
- Menjünk el egészen Betlehemig!
- Ne féljétek, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet!

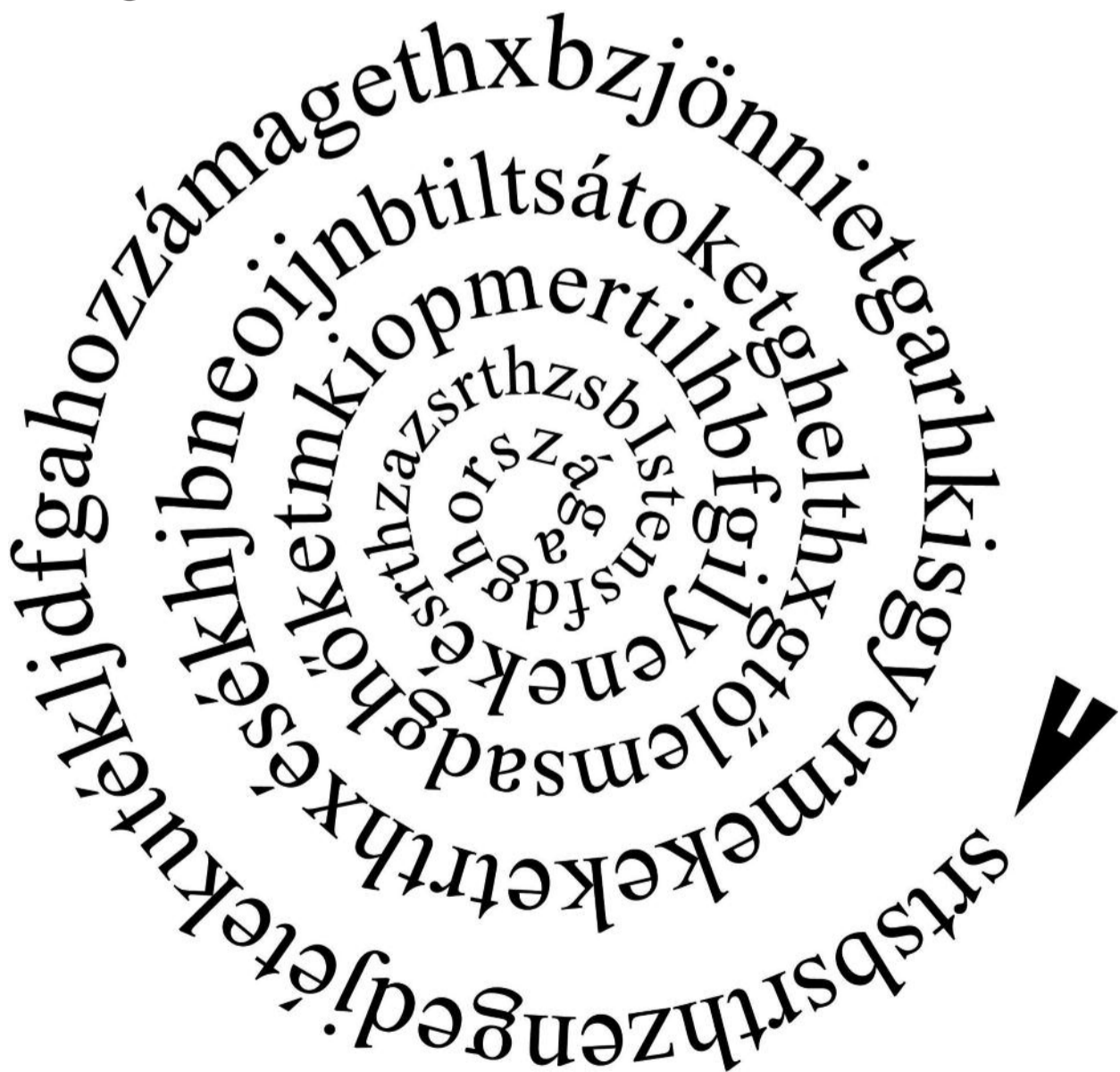
- A Jézus nevet adták neki.
- Mária pedig mindezeket a dolgokat megőrizte és forgatta a szívében.
- Dicsőség a magasságban Istennek!

(Megoldás: 6, 3, 1, 5, 4, 2)

Csigavonal

A rajzon csigavonalban elrejtött egy mondat. Keressétek meg,

és írjátok a szaggatott vonalra! Ki mondta kinek?

(Megoldás: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket, és ne tiltásatok el tőlük, mert ilyenek az Isten országá.” Jézus mondta a tanítványoknak.)

GAZDÁLKODÁS, MISSZIÓ, JELENTÉSEK...

Ülésezett a zsinat

► A Magyarországi Evangélikus Egyház 2012-es gazdálkodásáról szóló beszámoló, a missziói munkaág átszervezésével kapcsolatos kérdések áttekintése és tucatnyi országos tisztségviselő jelentése – többek között ezek a témák szerepeltek az elmúlt hét pénteken a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermében tartott zsinati ülés napirendjén. A nyitóáthítatót dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke tartotta a tizenkét évesen a templomban tanító Jézus története alapján. Ezután Gáncs Péter elnök-püspök iktatta be tisztségébe a Borsod-Hevesi Egyházmegye két új zsinati küldöttét, Tóth Melindát és Buday-Malik Adriennét.

Az érdemi munka választásokkal kezdődött, a zsinat ügyrendi bizottságának megüresedett elnöki posztját kellett betölteni. A jelölési eljárásban tizennégy személyre adtak le ajánlást a küldöttek, de csak dr. Száraz Csenge Gitta és Ördög Endre vállalta a jelöltséget. A választás első fordulójára nem hozott döntést, de mielőtt a második fordulóra sor kerülhetett volna, Ördög Endre bejelentette visszalépését. Így egyszerű, nyílt szavazással dr. Száraz Csenge Gittát választották meg a tagok a zsinat ügyrendi bizottságának elnökévé.

Az országos bíróság lelkészi bírójának Verasztó János répcelaki lelkészt, nem lelkészi jegyzőjének pedig dr. Regős Norbertet választotta a testület. Az országos számvevőszék tagjai közé Böröcz Anikót, Gömböcz Róbertet és Kriskó Andrásné delegálta. Végül zsinati jegyzőt választott dr. Baráth Katalin személyében.

A tanácskozás a Magyarországi Evangélikus Egyház 2012. évi gazdálkodásáról szóló beszámolóval folytatódott. Az előterjesztő Csorba Gábor, az országos iroda gazdasági osztályának vezetője volt. A zsinat kérdések és vita nélkül, egyhangúlag fogadta el a beszámolót.

Muntag András előterjesztésében a szolidaritási törvény bevezetésével kapcsolatos kérdéseket tekintette át a testület. Az előterjesztő vázolta a törvény előéletét, a rendszer szerkezetét, a módosított eljárásrendjét, a biztosított körét. Szólt bevezetésének következményeiről is. Reményét fejezte ki, hogy a törvénnyel foglalkozó munkabizottság a még szükséges feladatokat a nyár folyamán el tudja végezni, így ősszel a gazdasági bizottság, az országos presbitérium és a zsinat is tárgyalni tudja. Hiszen – ahogyan több zsinati tag is hangsúlyozta – a törvény bevezetését tovább halasztani már nem lehet.

Döntöttek a küldöttek arról is, hogy a zsinat képviselőjében május 31-ével a jogszabállyal foglalkozó bizottságba delegálják Abaffy Zoltánt, a zsinat nem lelkészi elnökét.

Egyházunk jövője szempontjából kardinális kérdés került ezek után a tagok elé. Lupták György esperes, az országos missziói bizottság elnöke elvi, előkészítő vita keretében a missziói munka színvonalasabbá tételével kapcsolatos feladatokat szükségességéről szólt. Hangsúlyozta, hogy történelmi pillanat érkezett el egyházunk számára is a népszámlálási adatok nyilvánosságra kerülésével. Az ada-

tok arra sarkallják az egyház jövőjéért felelősséget érző embereket, hogy valamit tegyenek.

Stratégiai szempontból fontosnak nevezte, hogy hittudományi egyetemünkön végérvényesen vezessék be a missziológia oktatását és a missziói gyakorlatot. Tananyagá válhatnának a világban és egyházunkban is jól működő gyülekezetalapítási és -megújulási modellek. A leépülő gyülekezeteket meg kellene próbálni újraéleszteni. Az egyházkerületek missziói lelkészeit főállású státusba kellene helyezni. Hitébresztő táborokra lenne szükség az „erdei iskolák” mintájára.

Az előterjesztést követő élénk vita és a nagyszámú hozzászólás azt mutatta, hogy a zsinati küldöttek – lelkészek és nem lelkészek egyaránt – felelősséget éreznek és elkötelezettek a missziói munka hatékonyabbá tétele iránt.

A tanácskozás az ebéd után az országos tisztségviselők jelentéseivel folytatódott. A grémium előzetesen arról döntött, hogy – miután a jelentéseket korábban kiküldték, és véleményezni lehetett őket –, eltérve az érvényes ügyrendtől, a plenáris ülésen vita nélkül döntenek róluk. Kivételt az országos felügyelő, az elnök-püspök és a zsinat lelkészi és nem lelkészi elnökének beszámolóit jelentettek. Ezeket majd a novemberi plenáris ülésen fogják megvitatni. Az ez alkalommal napirenden lévő jelentések mindegyikét elfogadta a zsinat.

Az ülés utolsó napirendi pontjaként a tényfeltáró bizottság jelentését hallgatták meg – zárt ülésen – a küldöttek.

A tizedik zsinat harmadik ülészaka dr. Hafenscher Károly lelkészi elnök zárszavával fejezte be munkáját.

■ KISS MIKLÓS

Irodai munkatársak a kulisszák mögött

► Egyházunk országos irodájának dolgozói látogatást tehettek – Kákay István országos irodavezető korábbi kapcsolatából fakadóan – a Magyar Állami Operaház épületében. A munkatársak május 30-án nemcsak a turistáknak is megmutatott vagy az operabarátok által is látható helyekre tekinthettek be, hanem a díszletek mögé is.

Bár odakint zuhogott az eső, az ódon falak között megállni látszott az idő, amikor az országos iroda népes csapata birtokba vette az Andrassy út 22. szám alatti impozáns épületet: az alagsortól a színpadon át az emeletig körbetekintettek a házban.

Az Operaház nemcsak Budapest egyik legjelentősebb műemléke, hanem a háromszáz éves múltta visszatekintő magyar operajátszás első számú intézménye, komolyzenei kultúránk szimbóluma.

Megtudtuk, hogy az Ybl Miklós ál-

tal tervezett, lenyűgöző neoreneszánsz palota 1884. szeptember 27-én nyitotta meg kapuit. A korabeli nagyközönség érdeklődését jellemzi, hogy a nyitounnepség kis híján botránnyba fulladt, mivel a kíváncsi tömeg betört az előcsarnokba, és a posztoló rendőröknek kellett kitzszkolni az embereket.

Az épület minden szegletében olyan alkotóművészek keze nyomát fedezhetjük fel, mint Lotz Károly, Székely Bertalan, Than Mór és Stróbl Alajos.

A műszaki megoldások forradalmának számítottak: a bécsi Asphaleia társaság vízhidraulikával működtetett színpadgépezetét az egész világon itt alkalmazták először. A levegőztetést már a kezdetektől az épület saját légkeringető rendszere biztosította, sőt a forró nyári előadások alatt a „légkondicionálást” is meg tudták oldani jégtömbök segítségével.

Rekodrok is fűződnek a házhoz: a harmincmázsás, bronzból készült nézőtéri nagycsillár, amelyet egy kézi csörölő segítségével le lehet engedni egészen a földszinti székekig, ma ipartör-

téneti műemlék. Az aranyozásra három kilogramm aranyat használtak.

Az Operaházhoz szervezettelileg a Magyar Nemzeti Balett és az Erkel Színház társulata is hozzátartozik, így a megakomplexum több száz embernek ad folyamatos munkát.

Az épületben hatalmas terek vannak, amelyekre az irodai dolgozók is rácsodálkozhattak. A színpad mögött például találtunk egy nyolc méter magas liftet, amelyet a díszletek szállítására használnak. Az épület legmagasabb pontja 50,69 méterre van az utcaszint felett, a beépített alapterület pedig a fő- és oldalbejáratok lépcsői nélkül is 5383,2 négyzetméter. Magának a színpadnak a területe 634,55 négyzetméter, a hátsó színpad még plusz 252,98 négyzetméter. A színpadter legmagyobb magassága 48,5 méter, a süllyesztő aljától a tető aljáig így hatalmas díszletekkel is be lehet rendezni.

Ottjártunkkor épp egy díszlet összeállítását is nyomon követhettük.

■ Szőver és fotó:

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Megújul a Deák tér

Interjú Potzner Ferenc nívódíjas építésszel

► A Sándor-palota teljes rekonstrukciója, a veszprémi Szent Mihály-székesegyház és a Deák téri evangélikus templom külső rekonstrukciója egyaránt Potzner Ferenc nevéhez fűződik. Az evangélikus építész a most megújuló Várkert Bazárról, valamint a Deák téri lutheránus színgépalakításáról kérdeztük.

– A több évtizede elhanyagolt Várkert Bazárt most rohamtempóban újítják fel. Milyen funkciója volt régen ennek a területnek?

– A Várbazár a királyi kerteket szegélyező díszletnek épült a város felől. Az eredeti kompozíció peremlein lakóépületek, paloták álltak, köztük a bazársorok pavilonokkal, az együttes közepén pedig egy lépcsős rámpa helyezkedik el – ez vezet fel a kertbe. Ez az együttes ma is megvan, csupán az épületek funkciói változtak az idő folyamán. Az északi palotákban a királyi testőrök tagjai laktak, a déliek bérpalotaként működtek.

A Duna-partra nyíló bazárok sze-

A helyismeretből adódóan a 2011 decemberében kiírt tervezői közbeszerzési pályázatunk meg volt alapozva, viszonylag jól sikerült összeállítani.

– A közeljövőben remélhetőleg a Deák téri evangélikus tömb is megújul. Mi a rekonstrukció célja, menete?

– A cél egy Insula Lutherana lelkeségi és kulturális helyiségegyüttes kialakítása a parókiaépületben: az Evangélikus Országos Múzeum és a Huszár Gál könyvesbolt megújul, és terveink szerint létrejön egy kávézó és egy Kaláka lemezbolt. A pincében időszakos kiállítótér, valamint kulturális események rendezésére alkalmas tér létesülne. A hely szükségessége viszont problémát jelent, ezért az a cél, hogy nagyvonalúan, a belső terek minél kisebb feldarabolásával, a lehető legtakarékosabban alakítsuk ki a közös kiszolgáló helyiségcsoportokat.

Lehetővé kell tenni, hogy az épület funkciói átjárhatóak legyenek: a kávézóból át lehessen menni a könyvesboltba, ahol múzeumi belépőjegyet válthatnak a látogatók, és így tovább. A térszervezés és működtetés átalakítása együttműködést kíván a résztvevőktől. Szerethető helyet kell létrehoz-

repét eredetileg sem tudták meghatározni, így kihasználatlanul maradt egészen a hatvanas évekig – ekkor műteremként adták ki őket. Az utcaszint fölött nyolc méterrel, a geometrikus neoreneszánsz kert helyén működött a tízezer főt befogadó Budai Ifjúsági Park 1984-ig. Attól kezdve az enyészete lett az együttes.

– Milyen lehetőségeket hordoz a rekonstrukció a lakosság számára?

– A műemlékek Ybl korabeli arcuata megújul, emellett modern, a kortárs formáknak és elvárásoknak megfelelő épületelemeket is létesítenek majd a területen. A kert alatt egyrészt egy háromszáz gépkocsit befogadó garázs, másrészt egy körülbelül kilencszáz, ezer főt befogadó multifunkcionális tér épül ki koncertek, rendezvények, aukciók részére. A két déli lakóépületben kiállítás mutatja be az ország különböző pontjain fellelhető kulturális értékeket. A déli bazársorban kávéház és cukrászda, az északban – a háború utáni korszakot megidézve – látványműtermek lesznek, a testőrpalotában pedig egy designbazár, amely fiatal képzőművészek kiállítótere lesz. A négy-ötszáz főt befogadására alkalmassá váló Öntőház udvarban kulturális rendezvények számára nyílik tér.

A cél olyan komplexum kialakítása, amely bekapcsolódik a város vérkeringésébe: meg lehessen érkező ide – akár hajóval a Vigadó térről –, és tovább is lehessen menni a palota irányába liftekkel és kültéri mozgólépcsőkkel, akadálymentesen. Az Ybl Miklós téren a gyalogosdominancia kialakítása a cél.

– Nagy kihívás ez a projekt egy húsz éve műemlékekkel foglalkozó építész számára?

– Ez idáig már többször foglalkoztam ezzel a területtel: 1998-ban a Lépcsőpavilonnal; 2008-ban ez a várkertből a várba való feljutási lehetőségek vizsgálatával bővült. A Várbazár együtteséről több tanulmányt készítettem.

ni, ettől a forgalom is megnöhet. A Deák tér a főváros közepén van, ahol a metrók találkoznak, és rengeteg a turista. Nekünk is nyitnunk kell az utca felé: elképzelhetőnek tartom például, hogy a múzeumból az utcára nyíló portál mögött megjelenjen egy hónap műtárgya tematika.

– Milyen fázisban van a munka?

– A következő kihívás, hogy a közös üzemeltetési formát megtalálják a résztvevők. Folyamatban van egy építési engedélyzési terv előkészülete. Ezt követheti a megvalósítás, lehetőleg pályázati pénzből.

– Véleménye szerint milyen evangélikus műemléket lenne érdemes a közeljövőben felújítani?

– 2000 és 2002 között a Deák téri templom külső felújításával foglalkoztam. Viszont a belső tér rekonstrukciója is nélkülözhetetlen. A templom Pollack Mihály első pesti épülete – amikor épült, modernnek számított, hiszen a barokk városban a klasszicista-empire stílus jegyeit viselte magán. Többször átalakították: a két világháború között egy purizálási folyamaton esett át. Viszont látszik, hogy eredetileg nem volt ilyen egyöntetűen fehér: a falak a csontszín és a zöldek különböző árnyalatait viselték, több helyen volt aranyozás.

A világítást is rendbe kellene tenni; a gyönyörű empire csillár is sokkal nagyobb lehetett eredetileg. A padlóburkolat sem autentikus. Fantasztikus empire karosszék állnak most a karzaton, ezeket szintén restaurálni kellene, és az előtérbe kellene állítani. Az eredeti énektáblákat is ki kellene rakni. Az ország első temploma, országos viszonylatban is neves műemlékünk, Pollack Mihály rangos épülete megérdemelné, hogy 2017-re, a reformáció megindulásának évfordulójára eredeti pompájában tündököljön.

■ KOCZOR KINGA / Evangélikus.hu

Meghívó az EKME nyári konferenciájára

„Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12)

Az Evangelikus Külmisziói Egyesület (EKME) 2013. évi nyári konferenciáját július 4–7. között rendezi Piliscsabán, a Béthel Evangelikus Missziói Otthonban (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.). A felnőtt konferenciája csütörtökön 15 órától vasárnap ebéd utánig tart.

A konferencia témája: *Hová tartasz...? – Quo vadis...?*

Szolgálattéve: *Reinhild Schneider* lelkésznő (Mission Eine Welt, Neuendettelsau): Szolgálat más kultúrában • *D. Szezik Imre* ny. püspök: *Hová tartunk...? • Győri János Sámuel* lelkész, *Győri János Sámuelné* lelkész: Reggeli és esti bibliatanulmány • *Dr. Korányi András* docens (Evangelikus Hittudományi Egyetem): Misszió a 21. században • *Bálintné Kis Beáta – Bálint Zoltán*: Hét év hét hónap Kenyában • *Záró istentisztelet*: D. Szezik Imre ny. püspök.

Jelentkezni postai úton, telefonon vagy e-mailben lehet az alábbi elérhetőségeken: Evangelikus Külmisziói Egyesület, 1085 Budapest, Üllői út 24. *Szirmai Zoltánné* szervezőtitkár: 20/620-2789, margit.szirmai@lutheran.hu. *B. Pintér Márta* lelkési elnök: 20/824-2791, marta.pinter@lutheran.hu.

Jelentkezési határidő: június 25.

A felnőttprogramokkal párhuzamosan *külmisziói ifjúsági gyerektábor* is szervezünk július 4–9. között. Regisztrálni csütörtökön 12 órától lehet, első étkezés 18 órakor a vacsora. Hazaindulás kedden ebéd után. A tábor lelkési vezetője: *Varsányi Ferenc* lelkész.

Jelentkezni lehet *Gaál János* ifjúságitábor-vezetőnél: 20/824-5541, gaal.janos@gmail.com.

Részvételi díj felnőttek számára (július 4–7.): 11 000 Ft/fő + ágyneműhasználat; az ifjúsági konferencia résztvevői számára (július 4–9.): 3500 Ft/fő/nap, a 10 éven aluliak 50%-ot fizetnek. Részvétel egy-egy napra is lehetséges.

A tábor (vasútívágány-építés miatt) busszal lehet megközelíteni a Budapest Árpád híd buszállomástól Piliscsaba vasútállomásig.

Szeretettel hívunk és várunk minden érdeklődőt.

Az EKME vezetősége

Csendeshét és házasság gondozó hét

A Bibliai Házasság gondozó Szolgálat *csendeshet* szervez házaspároknak július 1–7. között Dömösön. A hét vezetője: *dr. Pálhegyi Ferenc*. Információ: www.bhsz.hu, info@bhsz.hu vagy 20/417-4871 (*Nemeskériné Tóth Éva*). Ezenkívül a szolgálat *családok házasság gondozó hetet* is szervez június 30. és július 6. között Pélföldszentkereszten. A hét vezetője: *Ambrusz Gábor*. Információ: www.bhsz.hu, ambrusz.gabor@bhsz.hu vagy 20/886-3835 az esti órákban.

MENTSÜK MEG A MEGSEMISÜLÉSTŐL A MINDENNAPOK ÍRÁSOS DOKUMENTUMAIT!

Naplókba jegyzett evangélikus életutak

A napló a közhiedelemmel ellentétben elsősorban nem különféle titkok lelőhelye, hanem – a történész szemszögéből – rendkívül gazdag kútfő, forrásanyag a múlt megismeréséhez. Segítségével vizsgálható, hogy az adott kor – esetünkben a 20. század – „kisembere” miként élte meg a napló által felölelt korszakot. Mit látott, mit gondolt, hogyan élte túl a nagy történelmi eseményeket? A naplók arra adnak lehetőséget, hogy a „nem híres emberek” is bekerüljenek a történészek látókörébe, és saját hangjukon szólaljanak meg.

Összegyűjtésük nélkül azonban ezek a dokumentumok jórészt megsemmisülnek, mivel szerzőik leszá-

mazottai sokszor pusztán felesleges kacatot, kidobandó limlomot látnak bennük. Ezért is rendkívül fontos a megmentésük és a feldolgozásuk. Hiszen az egész ország múltjának jobb megismeréséhez is hozzájárulnak!

Ezért keresek kéziratos naplókat tudományos kutatásomhoz, amelynek célja, hogy a 20. századot, különösen az első felét új perspektívából mutassa be.

Ha tudomásuk van kéziratos naplóról, kérem, hogy segítsék kutatásomat, és értesítsenek a következő elérhetőségeken valamelyikén: a 30/824-5214-es telefonszámon vagy a kunt.gergely@gmail.com e-mail címen. Segítségüket ezúton is köszönöm.

■ KUNT GERGELY történész, egyetemi tanársegéd

Országos férfimissziói nap

Országos férfimissziói nap lesz június 22-én, szombaton a Kelenföldi Evangelikus Egyházközség termeiben (1114 Budapest, Bocskai út 10.).

Program

9.30: Gyülekezés, énekés

10.00: Nyitóáhitat – *Balicza Iván*

10.30: Előadás – *Tubán József: Korszerű hitvallásosság, hitvalló korszerűség*

11.30: Előadás – *Laborczy Pál: Nem pizkos pénzügyeink, avagy a biblikus gazdálkodás alapjai*

12.30: Ebéd

13.00: Ügyességi vetélkedő

13.30: Előadás – *Johann Gyula: Mentális és lelki problémák megoldása a férfiak életében*

14.30: Beszámoló a férfikörök életéből

15.00: Aktuális témák – *Koháry Ferenc*

15.30: Záróáhitat – *Szeverényi János*

Jelentkezni lehet Koháry Ferenc férfimissziói referensnél e-mailben a ferenc.kohary@lutheran.hu címen, a 96/360-013-as vezetékes vagy a 20/824-7122-es egyházi mobilszámon június 20-ig. Mindenkit szeretettel várunk!

84. ünnepi könyvhét és 12. gyermekkönyvnapok

A Luther Kiadó szeretettel és kedvezményekkel vár mindenkit a 84. ünnepi könyvhéten és a 12. gyermekkönyvnapokon június 6–10. között a budapesti Vörösmarty téren – a Kálvin Kiadóval és a Magyar Bibliatársulattal közös 85-ös standon.

Az elmúlt években nagy sikert aratott *könyvek éjszakája* rendezvényt idén is megtartják. A program 18.30-kor a *Sebő-együttes* koncertjével indul, 19.30-kor az *Így játszottunk mi!* című eseménnyel folytatódik, melyen *Vámos Miklós* műsorvezetésével fellép *Barna Imre*, *Bornay Tibor*, *Bródy János*, *Grencs Krisztián*, *Háy János*. A könyvheti utcából 20.30-kor kezdődik, *Gerendás Péter* együttese szolgáltatja a zenét a tánchoz.

Istentiszteleti rend • 2013. június 9.

Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 14,15–24; Ézs 55,1–5. Textus: Zsid 3,1–8a. Énekek: 61., 435.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) *Balicza Iván*; de. 10. (német) *Johannes Erlbruch*; de. 11. (úrv.) *Bence Imre*; du. 6. dr. *Agod Anett*; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. *Sztojanovics András*; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) *Fodor Viktor*; du. 5. (úrv., családi) *Fodor Viktor*; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. *Gálos Ildikó*; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. *Bálintné Varsányi Vilma*; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. *Solymár Péter Tamás*; **Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. *Solymár Péter Tamás*; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) *Gerőfiné dr. Brebovszky Éva*; de. 11. (úrv.) *Smidéliusz Gábor*; du. 7. (Bach-hét záró zenés áhitata) *D. dr. Harmati Béla*; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) *Scott Ryll*; de. 11. (úrv., Te Deum) *Aradi György és Pelikán András*; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. *Románné Bolba Márta*; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) *Gulácsiné Fabulya Hilda*; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) *Románné Bolba Márta*; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) *Koczor Tamás*, liturgus: *Muntag Lőrinc*; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. *Benkóczy Péter*; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) *Gáncs Tamás*; de. fél 11. (úrv.) *Gáncs Tamás*; du. 6. (vespera) *Schulek Mátyás*; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. *Missura Tibor*; **Budaörs, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) *Bencéné Szabó Márta*; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. *Grendorf Péter*; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., tanévzáró istentisztelet) *Tamáty Tamásné*; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) *Tamáty Tamásné*; **Pestújhegy, XV., Templom tér** de. 10. (úrv., tanévzáró istentisztelet) *Kovácsné Sterczter Rita*; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. *Ponicsán Erzsébet*; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. *Fekete Gy. Viktor*; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. *Vilmos Andrea*; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. *Vilmos Andrea*; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. *Kovács Áron*; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. *Kovács Áron*; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. *Nagyné Szeker Éva*; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. *Nagyné Szeker Éva*; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. *Deák László*; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. *Deák László*; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. *Szék Bulcsú*; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. *Szék Éva*; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) *Győri János Sámuel*; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. *Zólyomi Mátyás*; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. *Hokker Zolt*; du. 5. (gyermek-istentisztelet) *Hokker Zolt*; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (tanévzáró istentisztelet) *dr. Lacknerné Puskás Sára*; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. *Endreffy Géza*; **Pilisvörösvár (ref. templom)** du. 2..
Összeállította: BALLA MÁRIA

HIRDETÉS

Olvassa az Evangelikus Élet digitális változatát!

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Nyakig merülve

Bajok vannak az e-maillal. Az ember egyszer csak azt veszi észre, hogy megállíthatatlanul áramolnak a levelek a postaládájába, és reggel-este órákat kell rászánnia arra, hogy el tudja olvasni őket – a megválaszolásukról már nem is beszélve. Egy idő után akkorára dagad az *inbox*, a beérkező levelek mappája, hogy semmilyen tipp és trükk nem segít. Hiába ajánlgatják segítőkész emberek, hogy érdemes lenne felvenni egy asszisztent, aki csak az elektronikus levelekkel foglalkozik, ez mégsem az igazi opció. Mint ahogyan a legújabb postafiók-bűvölő alkalmazások sem válnak be igazán. Az e-mail helyett más kommunikációs formára váltani pedig még inkább időt rabló elfoglaltságnak tűnik.

Az e-maillal egy komoly baj van: az, hogy (elektronikus) levél, vagyis digitális továbbélése egy olyan kommunikációs formának, amely lassan évezredekre tekint vissza, magával hordozva a különböző korok által ráaggatott cífraságot. „Kedves X. Y.” – kezdődik –, majd jön a tényleges téma kifejtése, és természetesen „Üdvözlettel”, „Szia” vagy hasonló a zárás, aztán jön az aláírás.

Ezek felül az e-mail meg van feljelve egy olyan sajátossággal is, amellyel a papírra írt magánlevél nem bír: tárgyat is kell neki írni. Nem kötelező persze, de némelyik levélszemélygyűjtő program esetleg rossz néven veszi, ha nincs kitöltve ez a mező. És már az is felesleges időpazarlás, ha végiggondoljuk, hogy a le-

vélben leírtaknak vajon mi is lehet a közös nevezője.

Ha valamire igazán jó a *Twitter* száznegyven karakteres korlátja, akkor arra, hogy leszoktat minket a felesleges kellekekről: csak egy @ karaktert rakunk a címzett neve elé, és máris írjuk mondandónk lényegét. Persze a *Twitter* más: üzenetfolyam, nem pedig postaláda, ezért például nem is számít gorombaságnak, ha nem kapunk ki a folyamból és nem válaszolunk meg minden nekünk szóló üzenetet. Ha igazán fontos, akkor ügyis elküldik még egyszer.

Ezzel szemben az e-mail inkább tennivalólistaként funkcionál, vagyis minden egyes bejövő levélre valamilyen módon reagálnunk kell, interakció történik. És ezt a tennivalólistát mások állítják össze számunkra – azaz hirtelen olyan helyzetben találjuk magunkat, mintha minden egyes levélíró a főnökünké vált volna. Rémisztő gondolat. Mivel pedig egyre több és több ember használja az internetet, az ezzel küszködők száma egyre csak nőni fog.

Az *Inbox Zero* fogalom (lásd: *inboxzero.com*) lassan tíz évre nyúlik vissza, és nem jelent egyebet, mint hogy a bejövő postaládánkat mindig üressé kell tennünk. Vagyis a levelet meg kell válaszolnunk, és a velük kapcsolatos tennivalókat vagy a levelezőprogramban létrehozott, külön címkével kell ellátnunk, vagy egy tennivalólista-kezelő programban kell rögzítenünk.

Valószínűleg senkinek nem kell hosszasan magyarázni, mekkora elé-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

gedettséget jelent, ha a ránk zúduló terhek mindegyikét a „megfelelő bánásmódban” részesítjük, és tervezhetővé tesszük a rájuk szánt munkaidőt. A baj csak az, hogy másnap reggelre ismét megugorhat bejövő leveleink száma, és újra kezdődhet a sziszifuszi munka.

A *Google* ingyenes on-line levelezőprogramja most még jobb lett. Nem elég, hogy nemrég megváltoztatták az üzenetíró felületet, sokkal egyszerűbb lett – ez valójában arra csábítja az embert, hogy egyből elkezdje írni a fő témát mindenféle sallang nélkül –, most a bejövő leveleket is igyekeznek megzabolázni. Már korábban is jól bevált a *priority inbox*, azaz a *Gmail* képes volt a leveleket korábbi aktivitásaink fényében fontos és kevésbé fontos csoportokra szétválogatni. Most azonban a rendszerben füleket vezetnek be, amelyek külön kezelik a fontos leveleket, a közösségi oldalakról származó értesítéseket és a reklámleveleket.

Bár a változtatások jónak tűnnek, úgy fest, hogy csupán sebtapasznai segítséget nyújtanak azoknak, akik tömegével kapják a leveleket. Itt az idő, hogy hozzászokjunk: bizonyos levelekre nem fogunk választ kapni. És nem azért, mintha nem lennénk fontosak a címzettnek, hanem mert nyakig elmerült bejövő leveleink áradatában...

■ N. B.

EVÉL&LEVÉL&LEVÉL

Találkozás a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumban

A Pápai Református Kollégiumban 1950-ben érettségizettek találkozója került sor május 23-án Budapesten. Ez a rendkívüli és kihelyezett összejövetel a fővárosban és környékén lakó öregdiákok kezdeményezésére, kérésére történt, *Döbrönte Tibor* és *Molnár Olivér* szervezésében. Mivel a főszerző unokája a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba járt, itt volt ismeretségi.

Az igazgató, *Kézdy Edit* készségesen adott tantermet, helyet az összejövetelnek, az emlékezésnek, hiszen az emlékezés az ember egyik fő kiváltsága, Isten ajándéka. *Bánáti Szohner Sándor* így írt erről: „Van az emberi szívnek egy halk szavú és előkelő vendége: az emlékezés.” Mi ezt a halk szavú és előkelő vendéget hívtuk meg, hogy megemlékezzünk a megtett útról, életünk alakulásáról.

Megköszönjük az igazgatónő megértését, segítőkészségét, kívánunk nehezé, de gyönyörű, embert formáló pedagógusi munkájához töretlen erőt, kívánjuk Isten áldását. Olyan tanulókat, akik az ebben az országosan elismert evangélikus gimnáziumban kapott szellemi értékeket nemcsak meghallják, hanem elsajátítják, és aszerint is élnek a jövőben. Mindannyian hálásak vagyunk a lehetőségért, a hangulatos együttlétért:

GIANYÉ NAGY ERZSÉBET (Ajka)

„Nem vagyunk Törkei!”

Tisztelt Dobsonyi Sándor olvasószerkesztő úr!

Köszönöm, hogy észrevételeimet az *Evangélikus Élet* május 5-i számának olvasói rovatában („Nem saját ötletből”, 11. o.) ekkora figyelemre méltatta. Így talán elérhető, hogy a *Schwäbische Türkei* kifejezés kimenjen a használatból.

A témához annyit, hogy én (mint általában mi, protestánsok) nem vagyok abszolút tekintélytisztelő. Attól még, hogy a *Magyar néprajzi lexikont* *Ortutay Gyula* lektorálta, a jelzett szócikket *Filep Antal* követte el, s hogy *Sasi Attila* térképész is használja, egy fogalom még lehet téves. Az Oszmán Birodalom ellen elég évszázadig küzdöttek ősünk ahhoz, hogy joguk legyen az ellen protestálni, hogy történelmünket nem ismerő (nem is ismerhették, hiszen a hódoltság után telepítették be őket) nemzetiségeink hazánk egy részét Törökországnak kereszteljék el. Nem vagyunk Törkei! Sem schwäbische, sem egyéb! Igenis voltak összefüggő, német ajkú községekből álló részei Tolnának és Baranyának, de ez senkit sem jogosít fel arra, hogy ilyen – igenis megszegényítő! – nevet adjanak megyéinknek.

Egy kifejezés nem attól helyes vagy nem, hogy szaktekintélyek hozták-e a világra. Errare humanum est – még a legnagyobbak esetében is. De ezt a kifejezést mi, legkisebbek sem tudjuk elfogadni, ha magyar fülünk van.

A néprajzi lexikonbeli szócikkre visszatérve, idézem: „A 18. sz.-ban keletkezett német települések láncolatát kezdettől számos helyen magyar és délszláv (horvát és szerb) közösségek szakították meg...” Hát igen. Mert az őslakos magyarság nem pusztult ki teljesen sem a török éra alatt, sem az oszt-rák felszabadító háborúk következtében.

Tisztelettel:

DR. SIMOR FERENCNÉ (Siklós)

Tisztelt Olvasónk!

Önök kétségkívül szíve joga protestálni a *Schwäbische Türkei* elnevezés használatát ellen – mint látható, e hasábonok immár másodszor adtunk helyet a tiltakozásának. Ebből azonban nem következik, hogy igaza is van.

A helynevek között számos olyat találhatunk, amelyek ma már „nem felelnek meg” a történelmi tényeknek; általános jelenség, hogy hosszabb-rövidebb idő elteltével – miként a névtan kutatói mondják – a helynevek jelentéstartalma kiüriül. „Székesfehérvár nem királyi székhely, fehér várát is hiába keressük, nem mündegyük Vásárhely vásáros hely, Szombathely nevű településeink nagy részén nincs szombati napon vásár” – írja *Hajdú Mihály* Általános és magyar névtan című munkájában (Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 83. o.). Ezek a nevek tehát ma „tévesek”, mégsem szabadulunk meg tőlük – miért kellene akkor éppen a *Schwäbische Türkei* elnevezésen számon kérni a „történelmi hitelességet”?

Egyáltalán miért kellene zavarnia bennünket annak, hogy egy nemzetiség a saját nyelvén miként nevez(ett) egy bizonyos területet? Ne akarjuk már előírni, milyen neveket használhatnak a más anyanyelvűek, és milyeneket nem... Ők így hívják, mi magyarul másképp, így színes a világ.

Másfelől: semmi és senki nem kényszerít bennünket arra, hogy használjuk ezt az elnevezést, ha bántja az érzékenységiünket – azt azonban, hogy másnak is olyan „magyar füle” legyen, mint nekünk, nem várhatjuk el.

Tisztelettel üdvözlö:

■ DOBSONYI SÁNDOR olvasószerkesztő

Protestáns fiatalok a szélsőjobb ellen

Az alábbiakban mellékelem az *Evangelisches Sonntagsblatt aus Bayern* című hetilap 2013. április 28-i számának egy híradását. A cikket én fordítottam le, és felajánlom közlésre az *Evangélikus Életnek*. Érdeklődés esetén az eredeti szöveget is rendelkezésükre bocsátom.

LISKA ENDRE (Budapest)

„Protestáns fiatalok Bajorországban az elmúlt négy évben 115 akciót szerveztek a szélsőjobb ellen. A bajor tartományi egyház ötvenezer euróval támogatja a fiatalok kezdeményezését, amelyet a szervezők Mit teszünk a szélsőjobb ellen? címmel mutattak be a nyilvánosságnak.

A projektek között szerepeltek tiltakozó istentiszteletek a rasszizmus ellen, utcai rendezvények, iskolapolitikai akciók, találkozók az elmúlt idők szemtanúival, valamint olyan korábbi neonácikkal, akik kiábrándultak a szélsőjobb oldali eszmékből. Ezenkívül a fiatalok rendelkezésére állt egy speciálisan felszerelt gépkocsi-utánfutó, amely lehetőséget biztosított a jobboldali demonstrációkra való spontán reagálásra.

Johannes Friedrich nyugalmazott bajor evangélikus püspök, aki 2009-ben az anyagi eszközöket a fiatalok rendelkezésére bocsátotta, így nyilatkozott: »Megdöbbenő, hogy a szélsőjobb oldali csoportok még napjainkban is milyen vonzerőt gyakorolnak sok fiatalra.« Hozzátette még, hogy a keresztényeknek éber szemmel kell tartaniuk mindenfajta radikalizmust, és fel kell lépniük ott, ahol sérelem éri az emberi jogokat. »A szélsőjobb oldali eszmék elfogadhatatlanok« – hangsúlyozta a püspök.»

Sakkcserkészzet

Jó érzés tudni, hogy *Adolph Anderssen* evangélikus volt. Ott nyugszik ma is az Odera mellett fekvő Boroszló (ma: Wrocław, Lengyelország) evangélikus temetőjében. Tanárember volt: matematikus és német filológus. A lényeg azonban nem ez, hanem az, hogy ő volt az első nem hivatalos sakkvilágbajnok.

Az első világhiállítás 1851-ben volt Londonban, és ugyanakkor rendezték meg az újkor első nemzetközi egyéni sakkversenyét is. Mindenkit meghívtak, aki akkoriban számított Európában. Parádés mezőny jött össze a verseny színhelyén, a Szent Györgyről elnevezett klubban. Angol vagy francia győztest vártak, de a német Anderssen lett a pálmá.

Sőt mindjárt lebonyolítottak még egy másik erőpróbát is a brit fővárosban, amelyen ismét a harmincnégy esztendőes Anderssen tanár úr győzött.

Amióta tucatnyi gyerek közül néhányan megjelennek Zuglóban a hó-

első vagy harmadik délelőttjén, hogy sakkozni tanuljanak, elhatároztam, hogy megpróbálom kissé regulásabban ösztökélni az előremenetelt. Ki-

„feladatot” is lehet írni. Ilyet szinte sehol a világon nem csinálnak. Vázlatosan az alábbiakban lehetne ismertetni a sakkgyorsírást.

A sakkirodalomban van képi szimbóluma a sakktablának és a sakkbáboknak is. Mi az órákon ezeket is megismerjük, de számtanfűzetlapon saját kezű vonalás jeleinkkel képesek vagyunk gyorsan például lemásolni a sakkállásokat.

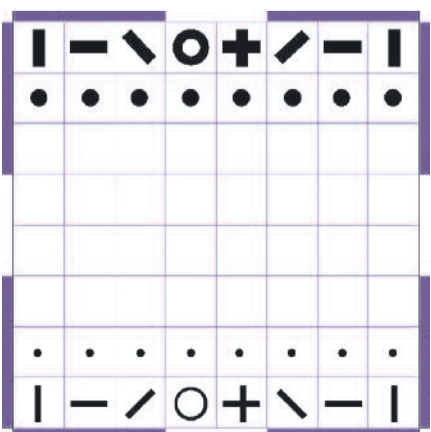
A sakktabla szimbólumát a kockás füzet 8 × 8-as mezeje sarkainál 3-3 kockányi hosszson megvastagítva állítjuk elő. A bábuk vagy fehérek (= vékonyak), vagy feketék (= vastagítottak), és vonalás jelük olyan egyszerű, hogy még egy óvodás is képes őket megrajzolni.

Az elmondottakhoz már csak azt szeretném hozzáfűzni, hogy ezekből a jelekből áll össze a mi sakkcserkészimázsunk, melynek a szövege: *Krisztus keresztjének dicsősége kormányozzon utadon. Ámen.*

■ HAVASI KÁLMÁN

találtam a „sakkcserkész” fogalmat. A cserkészek szeretnek idegen tájakat bebarangolni, váratlan feladatokat talpraesetten megoldani, sőt – ha kell – próbákat is kiállni.

Megalkottam egy A4-es lapon az első „próbakönyvet”, amely hét próbából áll. Aki teljesíti, az hétpróbás sakkcserkész lehet. (Andrásnak három már megvan.) A legbűszkebb arra vagyok, hogy a próbák egyikeként megalkottam a sakkgyorsírást, amelynek segítségével iskolai „dolgozatot” és házi

HÍREK, HIRDETÉSEK

„Szívemet hozzád emelem, bened bízom, ó, Uram.”

Száz éve, 1913. június 9-én született Szabó Vilmos evangélikus lelkész. Istennek legyen hála életéért, lelkészi szolgálatáért, a sok-sok áldott igehirdetésért!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranyszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉSEK

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

***

Budapest V. kerület, Fővám térhez közel, összkomfortos, csendes házban nem dohányzó lány albérlőtársat keres lány személyében. Érdeklődni naponta 17 óra után lehet a 30/612-1917 vagy a 70/213-2523 telefonszámon. E-mail: bvfiski@fre-email.hu

***

Mészöly Zsófia – a híres Sárbogárdi Mészöly Géza és Mészöly Dezső leszármazott-

ja – okleveles restaurátor többéves itthoni és külföldi szakmai tapasztalattal vállalja 4–21. századi, különböző anyagú festmények restaurálását, másolását, portréfestést múzeumoknak, magánszemélyeknek és galériáknak. Tel.: 30/258-8033.

***

Esküvőfotózást vállalok professzionális technikával. Zsolczi Balázs 20/824-4779.

***

Vetőmagok megbízható forrásból. Nevem a garancia. Vitális = életerős. www.vitaveto.hu

Felvétel a Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumba

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány felvételt hirdet Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumába (1121 Budapest, Eötvös út 35.). Információk a szakkollégiumról és a felvételi feltételekről a www.mpta.hu honlapon vagy a (+36) 1/391-9050-es telefonszámon hétfőtől csütörtökig 9–13 óra között kaphatók.

A jelentkezés beérkezési határideje június 15.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 9-étől június 16-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>6.00 / Bartók rádió Muzsikáló reggel Vasárnapi orgonamuzsika</p> <p>8.30 / Régió Rádió 1485 Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Bakonycsernyéről Igét hirdet Szarka Éva lelkész</p> <p>10.30 / M1 A Biblia a magyar képzőművészetben</p> <p>10.40 / M1 Református magazin</p> <p>11.10 / M1 Református ifjúsági műsor</p> <p>14.00 / Budaörs Rádió Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (budaorsradio.hu)</p>	<p>9.25 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>12.00 / Kossuth rádió Déli hangszó a szarvasi evangélikus Újtemplomból</p> <p>12.05 / Bartók rádió Robert Schumann és a Dávid-szövetség Bach–Kurtág: 106. kantáta (Actus tragicus)</p> <p>19.25 / Duna World Tilos a szerelem (Magyar játékfilm, 1965) (98')</p> <p>23.00 / Bartók rádió Ars nova Vytautas Miškinis: Pater noster</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>23.10 / M1 Aranyfészek (kulturális magazin)</p>	<p>9.05 / Duna Tv Századfordító magyarok Szerb Antal író, irodalomtörténész</p> <p>15.30 / Duna Tv Velünk élő Trianon – Egy majdnem betiltott filmsorozat (magyar dokumentumfilmsorozat)</p> <p>20.00 / Corvinus Rádió Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu)</p> <p>22.03 / Petőfi rádió Akusztik Shakespeare-sonettek Sena előadásában</p> <p>0.35 / Duna Tv Vannak vidékek A Balatonnál Füredtől Keszthelyig</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebened bízunk eleitől fogva...” A református egyház féléórás</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonások Varga Norman amatőr sportoló</p> <p>20.20 / Duna World Hitvallók és ügynökök – Az igazság szabadá tesz benneteket (magyar dokumentumfilmsorozat)</p> <p>23.00 / M1 Múlt-kor (történelmi magazin)</p> <p>23.30 / Duna Tv Beavatás Czakó Gábor televíziós esszéje</p> <p>23.50 / Duna Tv Koncertek az A38 hajón Odett</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>13.28 / Bartók rádió Orgonapárba Karosi Bálint és Sietze de Vries orgonál</p> <p>18.15 / Pax Tv Szébk Imre püspök (portréfilm)</p> <p>19.00 / HBO Ébredések (amerikai filmdráma, 1990) (116')</p> <p>21.04 / Kossuth rádió Belépő (kulturális magazin)</p> <p>21.15 / Duna Tv Jadviga párnája (magyar játékfilm, 1999) (129')</p> <p>22.35 / M1 Nemzeti nagyvizit A történelmi események lélektani hatása</p> <p>23.40 / Duna Tv MűpArt classic Bruckner: Te Deum</p>	<p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó Alessandro Striggio: Missa Ecco si beato giorno</p> <p>11.25 / Agnus Rádió (Kolozsvar) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro)</p> <p>14.32 / Kossuth rádió Regényes történelem Szent László és a kun vitéz legendája</p> <p>15.35 / Duna World A Biblia a magyar képzőművészetben</p> <p>19.35 / Bartók rádió A Budapesti Vonások és a Lutheránia énekkar hangversenye</p> <p>23.00 / Bartók rádió Ars nova Reich: Héber nyelvű zsolnárok</p>	<p>8.40 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00)</p> <p>12.15 / Duna Tv Magyar történelmi arcképcsarnok (magyar ismeretterjesztő film)</p> <p>Erkel Ferenc</p> <p>14.30 / M2 Az okos lány (német mesefilm, 2011) (59')</p> <p>16.35 / Duna Tv Az alvilág professzora (magyar játékfilm, 1969) (77')</p> <p>16.45 / Pax Tv Ki is volt Luther Márton? (ismeretterjesztő film)</p> <p>19.00 / Bartók rádió Mozart: Figaro házassága (négyfelvonásos opera)</p>	<p>7.40 / Duna Tv Világ-Nézet Püspöknyér</p> <p>8.00 / Civil Rádió (Budapest) Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (civilradio.hu, ismétlés: 22.00)</p> <p>9.30 / Bartók rádió Musica Sacra (egyházzenei magazin)</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Baptista istentisztelet közvetítése Vácról Igét hirdet Meláth Attila lelkész, a Budapesti Egyházkerület elnöke</p> <p>21.30 / Pax Tv Tanulj velünk! A Szehtlo Gábor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium</p>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Úllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evetele@kgyt.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adami Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kende K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Úllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229.
Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konszilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.).
Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó.** Terjeszti a Magyar Posta Zrt. **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratosok a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (június 9.)

Ki milyen lelki ajándékot kapott, úgy szolgáljatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai. 1Pt 4,10 (Lk 14,15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 13; 1Krón 29,14) A sáfár nem a saját tulajdonát kezeli: a valaki más által rábízottakat felügyeli és gondozza. Péter apostol azt írja, hogy az ember az Isten sáfára. Megbízottak vagyunk, hogy mindazt, amit Istentől kaptunk – tehetőséget, adottságot, sokszínű lelki ajándékot –, egymás számára kamatoztassuk, hiszen rajtunk keresztül akarja szeretetét, kegyelmének sokféle jelét a másik emberhez eljuttatni, ahogyan bennünket is mások szeretete, barátsága, kedvessége, jóindulata által ajándékoz meg. Mennyivel több öröm és békeség lenne ebben a világban, ha mindenki komolyan venné a sáfárság feladatát!

Hétfő (június 10.)

Az embernek az értelme terveli ki útját, de az Úr irányítja járását. Péld 16,9 (Péld 9,1–10; ApCsel 8,4–25; Lk 12,18.20) A Példabeszédeknek ezt a bölcsességét egy közmondás is megfogalmazza: Ember tervez, Isten végez. Általában keserű szájjal szokott elhangozni ez közöttünk, amikor valami nem úgy alakul, ahogyan szeretnénk. Pedig sokkal inkább öröme és hálára ad okot, hogy olyan gondoskodó Istenünk van, aki még a mi sokszor olyan jól kiokoskodott terveinket is képes átírni azért, hogy azon az úton vezessen, amely a javunkra van. Lehet, hogy nem azonnal láthatóan van javunkra, de bizonyos távlatból biztosan észrevehetjük azokban az eseményekben is Isten szeretetét, amelyek nem a mi elképzelésünk szerint alakultak. Micsoda kegyelem, hogy az ember ugyan tervez, de az Úr irányít.

Kedd (június 11.)

Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz. Zsid 13,8 (2Móz 2,11–15/16–22/23–25; ApCsel 8,26–40; Dán 7,14b) Abban a világban, ahol a változás uralkodik – úgy fejlődik a technika, hogy alig győzünk lépést tartani vele, olyan újdonságok látnak napvilágot, amelyeket nemrég még elképzelni sem tudtunk –, nehéz felismerni, hogy mégis van, ami változatlan. Van, ami nem hullik ki a kezeink közül, nem avul el, mint egy régi lemezjátszó. Van, akire ugyanúgy rá lehet bízni az életünket 2013-ban is, mint évezredekkel ezelőtt, és aki ugyanúgy gondot visel ránk, mint ahogyan gondját viselte őseinknek. Tegnap, ma, mindörökké – múltunk, jelenünk, jövőnk Gondviselője ugyanaz a Jézus Krisztus.

Szerda (június 12.)

Dicsérjétek az Urat! Hálát adok az Úrnak teljes szívből a becsületes emberek körében és közösségében. Zsolt 111,1 (1Sám 1,1–11; ApCsel 9,1–9; Kol 3,16) Azt mondják, a hálaadás gyógyít. Amikor csak átgondolja az ember, hogy miért lehet hálás, rögtön megjelenik egy kis mosoly a szája szegletében, rögtön másképpen kezd verni a szíve. Örömeink átgondolása, az Isten előtti hálaadás jót tesz testnek és léleknek egyaránt. A zsolnárok példát ad ebben minden idők emberének: visszagondolva az életére hálát ad szívében és a gyülekezet közösségében egyaránt. Bárcsak mi is a sok panasz helyett egyre többször részesülnénk az Isten iránti hála gyógyító forrásából.

Csütörtök (június 13.)

Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelekét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atya!” Róm 8,15 (Mt 15,29–39; ApCsel 9,10–19a; 2Krón 14,10c) Abbá – Atyácska: mennyire bensőséges megszólítása ez az Istennek. Hatalmas kiváltság, hogy így szólíthatjuk meg őt, egészen személyesen, atyánkként. Nem szorongó, félelemmel teli alárendeltjei vagyunk, hanem a gyermekei az által a Lélek által, amely kiáradt a tanítványokra pünkösdkor, és aki által most is jelen van az Isten az életünkben. Ne a szolgaság, ne a félelem, ne a szorongás, hanem a gyermek öszinte, atyja karjai közé futó lelkével szóljunk naponként hozzá: Abbá, Atyánk!

Péntek (június 14.)

Amikor elvonult az Úr, nagy és erős szél szaggatta a hegyeket, és tördelte a sziklákat az Úr előtt; de az Úr nem volt ott a szélben. A szél után földrengés következett; de az Úr nem volt ott a földrengésben. A földrengés után tűz támadt; de az Úr nem volt ott a tűzben. A tűz után halk és szelíd hang hallatszott. 1Kr 19,11b–12 (Lk 23,39–43; ApCsel 9,19b–31; Mk 13,37) Tudjuk a szabályt: az érvényesül, arra figyelnek fel, aki minél hangosabb, minél többet tud megmutatni magából, minél harsányabb, minél látványosabb. Óriásplakátok, vibráló reklámok, túlkölő autók, harsogó önjelölt próféták amerre csak nézünk. Várjuk a csodát, a hatalommal fellépőt, a látványost, a hivalkodót, a hegyeket szaggatót és sziklákat tördelőt. Pedig a halk és szelíd hangban van ott az Isten.

Szombat (június 15.)

És bocsásd meg a mi bűneinket, mert mi is megbocsátunk minden ellenünk vétkezőnek. Lk 11,4a (Jer 31,7/8–14; ApCsel 9,32–43; Neh 9,17b) Az a „mert” szokatlanul hangzik. Napi imádságunkban a *Máté szerinti evangélium* „miképpen”-je szerepel. De talán ez a furcsa „mert” döbönt rá a megszokottan elmormolt „miképpen”-ek után, hogy az Úrtól tanult imádság a mi megbocsátani tudásunkra is rákérdez. Azt kérjük: bocsásd meg. Hogy miért? Mert mi is megbocsátunk. Azt kérjük: légy te is megengedő velünk, mert mi is azok vagyunk egymással. De vajon azok vagyunk?

■ ZSUGYEL-KLENOVICS KATALIN

